

**Daugavpils pilsētas
32.pirmsskolas izglītības iestāde**

***„Pirmsskolas izglītības
skolotāja ikdienas
vārdnīca”***

Metodiskais līdzeklis

Metodisko līdzekli izstrādāja:
Daugavpils pilsētas 32.pirmsskolas
izglītības iestādes pedagogu kolektīvs

2015.

SATURS

Sadzīves situācijas.....	4
Frāzes, sagaidot un pavadot bērnu mājās (runājot ar vecākiem).....	4
Ikdiena, brīvais laiks, rotaļas.....	4
Ģērbtuvē pirms pastaigas.....	6
Pastaiga.....	7
Ģērbtuvē pēc pastaigas.....	8
Ģērbtuvē pirms un pēc sporta nodarbībām.....	8
Uz kāpnēm.....	9
Gaitenī, ejot uz/no zāles, uz/no pastaigas.....	9
Tualetē.....	9
Mazgāšanās.....	10
Zobu tīrīšana.....	10
Ēšana. Frāzes pie galda.....	11
Gulētiešana.....	12
Matemātisko priekšstatu veidošana.....	13
Skaits un skaitīšana.....	13
Lielums.....	16
Ģeometriskās formas un figūras.....	16
Orientāšanās telpā un plaknē.....	18
Orientēšanās laikā.....	18
Rokdarbi.....	19
Darbs ar papīru, foliju, kartonu.....	19
Darbs ar stiepli.....	20
Darbs ar ādu.....	20
Darbs ar pogām.....	21
Darbs ar dziju, vilnu.....	21
Darbs ar audumu.....	22
Darbs ar dabas materiāliem.....	23
Darbs ar lietotiem sadzīves, netradicionāliem materiāliem.....	24
Mājturība.....	25
Konstruēšana.....	28
Konstruēšana ar celtniecības materiāliem.....	28

Konstruēšana no dabas materiāliem.....	29
Konstruēšana no papīra (origami).....	31
Tēlotājdarbība.....	32
Veidošana.....	32
Aplīcēšana.....	35
Zīmēšana.....	37
Ekoloģiskā audzināšana. Iepazīstināšana ar dabu.....	39
Sports.....	43
Soļošana.....	44
Skriešana.....	45
Rāpošana, rāpšanās, līšana.....	46
Lēkšana.....	46
Mešana, tveršana, ripināšana.....	47
Līdzsvars.....	48
Mūzika.....	49

Sadzīves situācijas

Frāzes, sagaidot un pavadot bērnu mājās (runājot ar vecākiem)

- Sasveicinies! Sasveicināsimies! Sasveicinieties!
- Labrīt! Labdien! Labvakar! Sveiki! Sveicināti!
- Atvadies! Atvadīsimies!
- Uz redzēšanos! Visu labu! Līdz rītam!
- Kā Jums/ tev iet? Kā Jums / tev klājas? Kā tu šodien jūties? Kā Jūs šodien jūtaties? Kāds tev šodien garastāvoklis (noskaņojums)?
- Kā tu gulēji? Kā Jūs gulējāt?
- Paldies! Liels paldies! Pateicos!
- Es priecājos tevi/ Jūs redzēt! Man prieks tevi/ Jūs redzēt/ satikt!
- Sveicieni Jums/ tev no...
- Vai Jūs varētu/ vai tu varētu man palīdzēt?
- Es vēlos/ vēlētos jūs/ tevi uzaicināt uz... (piem., Māmiņdienas, Jaungada, Ziemassvētku pasākumu, dzimšanas dienas svinībām utt.)
- Es aicinu Jūs/ tevi uz ... Aicinām Jūs/ tevi uz...(piem., sapulci, tikšanos).
- Es ielūdzu tevi/ Jūs uz ... (svētkiem, izstādi utt.) Ielūdzam Jūs/ ielūdzu tevi uz...
- Paldies par palīdzību/ atsaucību/ atbalstu!
- Es priecājos par tevi/ par Jums! Man prieks par tevi/ par Jums!
- Lūdzu, nāc uz grupu! Nāciet/ nāc ar mani! Nāciet/ nāc pie manis!
- Malacis! Malači! Tu esi malacis! Jūs esat malači!

Ikdiena, brīvais laiks, rotaļas

- Lūdzu, ejiet/ ej spēlēt! Iesim spēlēt/ rotaļāties! Iesim spēlēt spēli!
- Ko tu vēlies/gribi darīt? Ko jūs vēlaties/ gribat darīt?
- Vai tu gribi/ vēlies spēlēt/ spēlēt (spēli,mūz. instrumentu)? Vai jūs gribat/ vēlaties spēlēt/ spēlēt?
- Kādu spēli mēs spēlēsim/ jūs spēlēsi/ tu spēlēsi? Kādu spēli tu gribi/ vēlies spēlēt? Kādu spēli jūs gribat/ vēlaties spēlēt?
- Paņem rotaļlietu/ grāmatu, kas tev patīk!
- Paņemiet/ paņem rotaļlietu/ rotaļlietas! Kādu rotaļlietu tu gribi? Kādas rotaļlietas (spēles) Jūs gribat?

- Iedod viņam/ viņai/ man rotaļlietu! Neatņem ...(kam ?) viņam/ viņai, Annai, Ērikam ...(ko?) rotaļlietu, grāmatu, zīmuli utt.
- Sakārtosim/ sakārtojiet/ sakārto rotaļlietas!
- Nolicim/ nolieciet/ noliec rotaļlietas (kur?) vietā, plauktā!
- Saliksim/ salieciet/ saliec rotaļlietas (klučus) kastē!
- Kādas spēles/ rotaļas tev patīk/ jums patīk?
- Spēlēsimies... (ar ko?) ar lelli, mašīnu utt.
- Spēlēsim... (ko?) futbolu, spēli „Cirku”, mūz.instrumentu, paslēpes utt.
- Vai tu gribi spēlēties ar... (lelli, mašīnu, klučiem)?
- Vai tu gribi spēlēties pie galda/ uz paklāja?
- Spēlējies/ spēlējieties pie galda! Galda spēles jāspēlē pie galda!
- Vai tu gribi/ jūs gribat zīmēt/ krāsot?
- Ko tu zīmē? /Ko jūs zīmējat?
- Zīmējiet/ zīmē ...(ar ko?) ar zīmuļiem, flomasteriem, krītiņiem!
- Rakstiet/ raksti ar zīmuli/ pildspalvu!
- Rakstiet/ raksti , zīmē/ zīmējiet pie galda!
- Spēlējieties/ spēlējies draudzīgi/ kopā! Esiet draudzīgi!
- Nekaujieties/ Nekaujies!
- Nekliedziet/ nekliedz! Nesit... (ko) bērņus, viņu, Annu!
- Spēlējies/ spēlējieties klusu!
- Netrokšņo/ netrokšņojiet!
- Lūdzu, paņem/ paņemiet/ paņemam grāmatu/ grāmatas!
- Vai tev/ Jums patīk grāmata/ grāmatas? Kāda grāmata tev patīk?
- Kādu grāmatu tu gribi?
- Lasiet/ lasi grāmatu pie galda! Lasi grāmatu klusu!
- Paņem grāmatu no plaukta! Noliec grāmatu vietā/ plauktā!
- Grāmatu lasi/ skaties/ kārtīgi (saudzīgi)!
- Neburziet/ neburzi lapas! Neplēsiet/ neplēs grāmatu/ lapas!
- Pāršķiram/ pāršķiriet/ pāršķir lapas kārtīgi! Pāršķir nākamo lapu!
- Aizveriet/ aizver, lūdzu, durvis (grāmatu, kasti, skapi, logu)! Atveriet/ atver, lūdzu,... (ko?) durvis utt.
- Aizveriet/ atveriet acis! Aizver/ atver acis! Acis- ciet, acis-vaļā!
- Necērtiet/ necērt (nedauziet/ nedauzi) durvis!
- Nespārdiet/ nespārdi ar kājām... (ko?) rotaļlietu, akmeni utt.
- Sēdieties/ sēdiet te/ tur!
- Sēdies blakus...(kam?)piem.,man, Ilzei, Andrim!

- Sēdies tuvāk ...man/ galdam/ paklājam! Sēdies tālāk... no manis/ no viņa/viņiem/viņas/ no galda/ no paklāja!
- Sēdies blakus... (kam?) piem., Laurai, Mārim! Sēdieties man blakus!
- Sēdieties/ sēdies pirmajā/ otrajā/ trešajā/pēdējā/ rindā/ pa vidu!
Sēdieties uz lielajiem/ mazajiem krēsliem! Sēdies uz mazā/ lielā krēsla!
- Mainieties/ mainies vietām...(ko?) ar Andri,ar Lauru!
- Nolieciet/ noliec rokas uz galda/ uz ceļiem!
- Ceļam/ celiet/ cel roku augšā! Pacel roku, ja gribi runāt!
- Pajautājiet/ pajautā, ja ko gribi/ ja ko gribat !
- Atbildiet/ atbildi pareizi/ skaļi!
- Runājiet/ runā skaļi/ skaļāk, klusu/ klusāk, lēnu/lēnāk ,ātri/ ātrāk!
- Pastāstiet/ pastāsti! Pastāsti, kas notika, kas notiek, kā notika!
- Vai tu mani saproti/ dzirdi? Vai jūs mani saprotat/ dzirdat?
- Klausieties/ klausies... (ko?) mani, skolotāju, Annu, mūziku, skaņas utt.
- Kas tev/ jums ir noticis? Vai tev kaut kas sāp? Kur/ kas tev sāp?
- Kur/ kā tu nokriti? Kā jūs nokritāt? Kā tas notika?

Ģērbtuvē pirms pastaigas

- Iesim/ ejam/ ej/ ejiet uz ģērbtuvi!
- Iesim ģērbties/ ejiet ģērbties/ ej ģērbties!
- Lūdzu, ģērbieties/ ģērbies!
- Lūdzu, negrūstieties/ negrūsties!
- Netraucējiet viens otram! Netraucē citiem ģērbties!
- Esiet uzmanīgi! Esī uzmanīgs!
- Palīdzi, lūdzu! Palīdziet viens otram!
- Ģērbieties/ ģērbies kārtīgi/ pareizi!
- Nesteidzieties/pasteidzieties! Nesteidzies/ pasteidzies!
- Lūdzu, ģērbies/ ģērbieties pie sava skapīša!
- Novelciet/ novelc šortus (kleitu, zeķes, svārkus)!
- Sakārto/ sakārtojiet drēbes/ apģērbu skapītī! Saliec drēbes kārtīgi!
- Sākumā/ no sākuma ģērbsim/ ģērbiet/ ģērb... (ko?) zeķubikses, kreklus, bikses, džemperus utt.
- Lūdzu, uzģērbiet/ uzģērb ... (ko?) jakas/jaku utt.! Lūdzu, uzvelc/ uzvelciet zeķes, cepuri utt.

- Pēc tam ģērbsim/ ģērbiet/ ģērb... (ko?) apavus (kurpes, zābakus, sandeles).
- Aizšņorē apavus (kedas)! Vai tev palīdzēt aizšņorēt apavus, kurpes?
- Vai kādam vajag palīdzēt? Kam palīdzēt? Vai tev vajag palīdzēt?
- Aizpogā/ aizpogājiet jaku (pogas)!
- Aizvelc/ aizvelciet jakai rāvējslēdzēju!
- Neaizmirsti/ neaizmirstiet paņemt... (ko?) cimdu, šalli utt.
- Vai visiem ir... (kas?) cimdi, šalle utt.?
- Vai visi ir gatavi? Vai tu esi gatavs/ jūs esat gatavi?
- Mēs varam iet! Iesim ārā!
- Lūdzu, aizver durvis!

Pastaiga

- Mierīgi ejam! Ejiet/ ejam/ ej uzmanīgi/ kārtīgi!
- Negrūstieties/ negrūsties!
- Stājieties pa pāriem!
- Pavērojiet/pavēro kā...krīt lapas/līst lietus utt.
- Paskatieties/paskaties/palūkojieties/ palūkojies uz...kokiem, putniem, puķēm utt.
- Vai dzirdi/ dzirdat...kā pūš vējš, līst lietus, brauc mašīna utt.
- Skatieties/skaties vērīgi! Klausieties/ klausies uzmanīgi!
- Bērni, nāciet/ nāc, lūdzu, pie manis!
- Vāksim/ vāc lapas, akmentiņus, zariņus!
- Nekaisiet/nekaisi smiltis! Neberiet viens otram/ neber citiem smiltis acīs!
- Paņem grābekli! Grābiet/ grāb zāli/ lapas ar grābekli/ grābekļiem!
- Paņemiet grābekļus un sakārtojiet/sakārto smilšu kasti!
- Paņem/ paņemiet lāpstu/ lāpstiņas/ spainīti/ spainīšus!
- Roc smiltis/ rociēt smiltis ar lāpstu/ lāpstiņām!
- Paņemiet lejkannas/ paņem lejkannu un palaistiet/palaisti puķes!
- Iesim tīrīt sniegu...(ar ko?) ar lāpstu/ lāpstām! Tīrīsim/ tīriet/ tīri celiņu/celiņus! Vāksim/ vāciet/ vāc sniegu kaudzē! Metiet/met/ sniegu tur/te/ kaudzē! Nemetiet/ nemet sniegu!
- Celsim sniegavīru! Veliet/ veļam/ vel sniega bumbas/ bumbu!
- Pīkosimies/ pīkojies!
- Brauciet/ brauc ar ragavām no kalniņa, pa celiņu!
- Ejam/ ejiet/ej uz nojumi!

- Neejiet/neej uz citas grupas laukumu!
- Spēlējieties/ spēlējies savā laukumā!
- Tu vari spēlēties/ jūs varat spēlēties nojumē, smilšu kastē, uz zāles, uz sola!
- Vai tu gribi/ gribat spēlēties ... (kur?) nojumē, smilšu kastē?
- Ej/ ejiet, lūdzu, spēlēties uz nojumi, smilšu kastē!
- Kārtojam/kārtojiet/ kārto nojumi!
- Paņemiet/ paņem slotu/ slotas! Slauciet/ slauki grīdu...(kur?) nojumē, celiņu!
- Saslauciet/ saslauci smiltis/ netīrumus nojumē/ uz celiņa!
- Noliekam/ nolieciet/ noliec rotaļlietas, darba rīkus (spainīšus, spainīti, lāpstīņas/lāpstas,lāpstu, grābekļus/grābekli) vietā (nojumē)!
- Pārbaudiet/ pārbaudi savu apģērbu!
- Nokratiet/ nokrati sniegu no apģērba, no apaviem (zābakiem, cimdiem, cepures, šalles).
- Vai jūsu/ tavs apģērbs *ir tīrs (jakas, cepures- tīras,jaka, cepure-tīra)?*
- Vai jūsu, tavi apavi, zābaki ir tīri(kurpes ir tīras) ?
- Sītiēt/sit kājas pret zemi! Dipiniet/ dipini!
- Iesim uz grupu! Iesim iekšā!
- Atver, lūdzu, durvis! Aizver, lūdzu, durvis!

Ģērbtuvē pēc pastaigas

- Noģērbieties/ noģērbies!
- Noģērbiet /noģērb virsjaku, jaku, bikses utt.
- Novelciet/ novelc zābakus! Nomainiet/nomaini apavus! Uzvelciet/ uzvelc sandales!
- Sākumā noģērbiet / noģērb cepuri, virsdrēbes (jaku, mēтели, vējjaku).
- Vai kādam vajag palīdzēt? Vai tev palīdzēt?
- Atpogājiet/ atpogā jaku (pogas)!
- Atvelciet/ atvelc rāvējslēdzēju!
- Lūdzu, novelciet/ novelc zeķubikses, bikses utt!
- Sakārto/ sakārtojiet drēbes/ apģērbu skapītī! Saliec drēbes kārtīgi!
- Pakariniet (ja slapja) virsjakas/ pakarini virsjaku uz durvīm!

Ģērbtuvē pirms un pēc sporta nodarbībām

- Lūdzu, paņemiet/ paņem savu sporta tērpu! Kur ir tavs sporta tērps?

- Uzģērbiet /uzģērb šortus un krekliņu! Pārvelciet apavus! Uzvelciet/ uzvelc sporta apavus (kedas, čības).
- Noģērbiet/ noģērb sporta tērpu (šortus/ krekliņu)!
- Kārtīgi/ pareizi salokiet/ saloki apģērbu (krekliņu, šortus) un ielieciet/ ieliec sporta tērpu maisiņā!
- Vai visi ir pārgērbušies? Vai tu esi pārgērbies?
- Mēs varam iet! Vari iet!

Uz kāpnēm

- Lūdzu, ejiet pa vienam! Pa kāpnēm ejiet pa vienam!
- Ejiet viens aiz otra!
- Turieties /turies pie kāpņu margām!
- Lūdzu, negrūstieties/ negrūsties!
- Lēnāk! Nesteidzieties/ nesteidzies!
- Pa kāpnēm jāiet lēnām! Ejiet lēnām/ lēnāk! Ej lēnām!
- Kāpiet/ kāp augšā/ lejā!
- Pagaidiet/ pagaidi mani/ pārējos bērnus! Pagaidīsim visus!
- Stājieties pa pāriem! Atrodi sev pāri!

Gaitenī, ejot uz/no zāles, uz/no pastaigas

- Stājieties pa pāriem! Ejiet viens aiz otra!
- Tu būsi pirmais (otrais, trešais...pēdējais)!
- Pēdējais aizver durvis!
- Aizver, lūdzu, durvis! Lūdzu, atver durvis!
- Neaiztieciet sienas ar rokām! Neaiztieciet aizkarus!
- Neskrieniet/ neskrien!
- Pa gaiteni nedrīkst skriet!
- Kā jāuzvedas gaitenī? Uzvedieties/ uzvedies klusu! Bērniem ir nodarbības!
- Nāciet aiz manis! Nāciet/ nāc, iesim uz zāli/ iesim ārā/ kāpsim pa kāpnēm!

Tualetē

- Lūdzu, ejiet/ej/ ejam uz tualeti!
- Vai tu gribi uz tualeti?
- Neaizmirstiet/ neaizmirsti aiziet uz tualeti!

- Vispirms uz tualeti iet meitenes, pēc tam- zēni!
- Ņemiet/ņem tualetes papīru!
- Ņem/ņemiet savu podiņu/ podiņus! Sēdies/ sēdieties uz podiņa/ podiņiem!
- Iesim mazgāt rokas! Lūdzu, ejiet/ ej mazgāt rokas!
- Uzlokiet/ uzloki piedurknes! Atrotiet/ atroti piedurknes!
- Negrūstieties/ negrūsties!
- Gaidiet/ gaidi savu kārtu!
- Stāvam / stāviet viens aiz otra!

Mazgāšanās

- Rokas jāmazgā kartīgi, lēnām! Nesteidzieties/ nesteidzies!
- Nešļakstīniet/ nešļakstīni ūdeni!
- Uzmanīgi, grīda ir slapja! Nepakrīti/ nepakrīti!
- Vispirms atgrieziet/ atgriez krānu! (Aizveriet, aizver/ aizgrieziet/ aizgriez krānu!)
- Saslapiniet/ samitriniet rokas ar ūdeni! Saslapini/ samitrini rokas!
- Ņemiet/ņem ziepes!
- Saziepējiet/ saziepē rokas (plaukstas)!
- Mazgājam rokas ar ziepēm! Mazgā rokas ar ziepēm!
- Mazgājam/ mazgājiet/ mazgā rokas/ plaukstas/ pirkstus, seju!
- Noskalojiet/ noskalo rokas!
- Paņemiet/ paņem dvieli (dvielus)! Noņemiet dvieli no āķīša!
- Noslaukiet/ noslauki rokas dvielī! Rokas jāslauka rūpīgi! Noslaukiet rokas sausas! Vai rokas ir sausas?
- Noslauki seju dvielī!
- Pakariniet/ pakarini dvieli! Uzkariniet/ uzkarini dvieli uz āķīša!

Zobu tīrīšana

- Paņemiet zobu birstes un glāzes! Paņem savu zobu birsti un glāzi!
- Nāciet pie manis! Es iedošu zobu pastu! Turi zobu birsti, es uzspiedīšu zobu pastu!
- Uzspiediet/ uzspied nedaudz zobu pastu uz zobu birstes!
- Tīrām/ tīriet/ tīri zobus!
- Tīrām/ tīriet/ tīri augšējos zobus no augšas uz leju/ apakšējos zobus- no apakšas uz augšu! Tīriet zobus no iekšpuses/no ārpusēs!

- Neaizmirstam notīrīt mēli! Tīrām mēli!
- Ielejam/ ielejiet/ ielej ūdeni glāzē!
- Izskalojam/ izskalojiet/ izskalo muti ar ūdeni!
- Noskalojiet/ noskalo glāzi!
- Nolieciet/ noliec glāzi un zobu birsti vietā!
- Paskatieties/ paskaties spogulī!
- Pārbaudiet/ pārbaudi, vai tava seja/ mute ir tīra? Vai tava seja/mute ir tīra?
- Nomazgājiet/ nomazgā seju/ muti!
- Noslauki muti/ seju divielī!

Ēšana. Frāzes pie galda

- Kas šodien dežurē?
- Dežuranti, ģērbiet/ ģērb priekšautus/ priekšautu!
- Klāsim/ klājiet/ klāj galdus/ galdu!
- Ņemiet/ņem krūzes/šķīvjus/ karotes/dakšas/ nažus/ salvetes utt.!
- Lieciet/ liec šķīvjus/ krūzes/ karotes...utt. uz galda!
- Lūdzu, nāciet/ nāc pie galda!
- Iesim ēst brokastis/ pusdienas/ launagu!
- Lūdzu, sēdieties/sēžamies/sēdies pie galda! Lūdzu visus pie galda!
- Piestumiet/ piestum krēsliņus/ krēsliņu!
- Pie galda sēžam/ sēdi pareizi! Kājas kopā, mugura taisna! Nelieciet/ neliec elkoņus uz galda!
- Paņemiet/ paņem karoti/dakšu/ krūzi, maizi, ābolu utt.
- Karote jātur labajā (kreīliem –kreisajā) rokā, nazis- kreisajā rokā!
- Turiet/ turi karoti/nazi/ dakšu pareizi!
- Lietojam nazi uzmanīgi! Nazis ir ass!
- Smērējam/ smērējiet/ smērē sviestu ar nazi! Griežam/ griez ar nazi!
- Lūdzu, ēdiet/ ēd! Labu apetīti/ ēstgribu!
- Pie galda jāuzvedas klusu/ kartīgi!
- Lūdzu, nesarunājieties/ nesarunājies!
- Netraucējiet/ netraucē citiem!
- Lūdzu, ēdiet/ēd zupu! Šodien mēs ēdam kāpostu (zirņu, biešu utt.) zupu.
- Zupa ir karsta! Ēdiet/ēd lēnām!
- Pūtiat/ pūt zupu!

- Nečāpstiniet! Nečāpstini!
- Košļājiet/ košļā ar aizvērtu muti!
- Vai tev/ jums garšo... (kas?) zupa, kotlete, kartupeļi utt.
- Cik garšīga zupa, kotlete, pankūka utt! Cik garšīgi kartupeļi! Cik garšīgs kompots!
- Paldies mūsu pavāriem! Cik garšīgi mūsu pavāri gatavo!
- Lūdzu, apēdiet/ apēd visu!
- Lūdzu, pagāršojiet/ pagāršo!
- Apēdiet/ apēd vēl mazliet! Apēd vēl vienu gabaliņu!
- Kurš grib/vēlas vēl ...(ko?) kartupeļus, putru, maizi utt.
- Dzeriet/ dzeram/ dzer tēju, sulu, kompotu utt! Uzmanīgi! Tēja ir karsta! Turiet/ turi krūzi aiz osiņas!
- Lūdzu, paņemiet/ paņem salveti! Notīriet/ notīri muti, rokas ar salveti! Izmetiet/ izmet salveti papīrgrozā!
- Vai jūs paēdāt? Vai tu paēdi? Vai esi paēdis?
- Kas jāsaka pēc ēšanas/ pēc brokastīm, pusdienām/ launaga? Paldies! Neaizmirstiet/ neaizmirsti pateikt paldies!
- Piestumiet/ piestum krēsliņus/ krēsliņu pie galda!
- Novāciet/ novāc traukus (šķīvi, krūzi utt.)!
- Aiznesiet/ aiznes prom (uz virtuvi, auklītei) savu šķīvi, krūzi utt.!

Gulētiešana

- Neaizmirstiet/ neaizmirsti aiziet uz tualeti!
- Paņemiet/ paņem krēsliņus/ krēsliņu!
- Nolieciet/ noliec krēsliņus/ krēsliņu uz paklāja(uz paklāja malas, gar paklāja malu, ģērbtuvē, guļamistabā)!
- Ejam/ ejiet/ ej uz guļamistabu!
- Noģērbieties/ noģērbies!
- Novelciet/ novelc sandales!
- Kārtīgi salieciet/ saliec drēbes/ apģērbu!
- Sakārtojiet/ sakārto apģērbu uz krēsliņa!
- Lieciet/ liec... sandeles zem krēsliņa/ apģērbu uz krēsliņa!
- Uzģērbiet/ uzģērb pidžammu (guļamkreklu)!
- Vai tev vajag palīdzēt? Es tev palīdzēšu!
- Lūdzu, nestaigājam/ nestaigājiet/ nestaigā basām kājām pa grīdu!
- Ejiet/ ej (kāpiet/kāp) gultā!
- Guliet/ guli!

- Nolieciet galvas/ noliec galvu uz spilvena!
- Apsedzieties/ apsedzies! Apsedz plecus!
- Es tevi apsegšu!
- Vai tev ir auksti/ karsti?
- Lūdzu, guliet/ guli mierīgi, klusu! Nesarunājieties/ nesarunājies!
- Negrozieties/ negrozies!
- Aizveriet acis/ aizver acis!
- Lūdzu, pagriezieties/ pagriezies uz sāna/ uz otru sānu/ uz citu pusi!
- Es pasēdēšu ar tevi!
- Es tūlīt nākšu! Es jau nāku! Es jau nāku pie jums/ pie tevis!
- Es jums lasīšu grāmatu/ pasaku!
- Klausieties/ klausies pasaku!
- Vai gribi paņemt rotaļlietu? Ņem rotaļlietu (lāci, zaķi)!
- Nespēlējies ar rotaļlietu, noliec sev blakus!
- Ko tu gribi? Vai tu gribi uz tualeti? Celies un aizej uz tualeti!

Uzvedies klusu! Nemodini citus bērnus!

- Bērni, mostieties! Mosties!
- Celieties augšā/ celies!
- Saklājam/ saklājiet gultiņas! Saklāj savu gultu!
- Noģērbiet pidžamas/ noģērb pidžammu! Nolieciet/ noliec pidžammu gultā/ skapītī/ vietā!
- Ģērbjamies/ ģērbieties/ ģērbies! Ģērb krekliņu(šortus, svārkus, kleitu utt.)!
- Uzvelciet/ uzvelc zeķes!
- Uzvelciet/ uzvelc sandales/ apavus! Aizsprādzējiet/ aizsprādzē sandales!
- Ņemam/ ņemiet krēsliņus! Ņem krēsliņu!
- Ejam/ ejiet/ ej uz grupu!

Matemātisko priekšstatu veidošana

Skaitis un skaitīšana

- Parādiet/ atrodi, parādi/ atrodi, iedodiet/ iedod, uzzīmējiet/ uzzīmē... man tādu pašu, vienādu, vienu, divas, daudz... (ko?) mašīnu, leļļu, bumbu utt.
- Saskaitīsim/ saskaitiet/ saskaiti! Cik ir priekšmetu (mašīnu, apļu utt.)? Viens/ viena, divas, trīs, daudz, nevienas.
- Saskaitiet/ saskaiti... (ko?) priekšmetus, rotaļlietas... utt.

- Skaitiet/ skaiti no viens līdz desmit/ divdesmit!
- Skaiti uz priekšu no viens līdz pieci/ atpakaļ no pieci līdz viens!
- Skaitiet/ skaiti kociņus, akmentiņus utt.!
- Kurš skaitlis ir lielāks? Divi vai pieci?
- Kurš skaitlis ir mazāks? Četri vai trīs?
- Sakārtojiet/ sakārto skaitļu kartītes no mazākā līdz lielākajam skaitlim/ no lielākā līdz mazākajam!
- Kādas ir mašīnas, lelles, puķes, mājas? Vienādas, dažādas./ Kādi ir priekšmeti (apli, skaitļi)? Vienādi, dažādi.
- Nosauciet/ nosauc kādā krāsā ir...(saule, koks, māja utt.)
- Kādā krāsā ir mašīna/mašīnas?
- Katram ciparam sava krāsa! 1- sarkans, 2-dzeltens utml. Izkrāso zīmējumu(lodziņu) ar ciparu pareizajā krāsā!
- Pastāstiet/ pastāsti, kas ir zaļā, dzeltenā... krāsā!
- Parādiet/ parādi man...(ko?) sarkanu bumbu/ sarkanas bumbas!
- Liekam/ lieciet/ liec sarkanus zīmuļus vienā kastē/ kaudzē/ spainī, zilus zīmuļus- otrā kastē/ kaudzē/ spainī!
- Grupējiet/ grupē, sašķirojiet/ sašķiro... pēc krāsām: zils, sarkans, dzeltens, zaļš utt.
- Nolieciet tik pat, vienu, divus... priekšmetus, rotaļlietas, bumbas utt.! Liec pa vienam/ liec visus/ visas!
- Parādiet/ parādi man ...skaitli „trīs”, „pieci”!
- Rakstiet/ raksti skaitli lodziņā, rūtiņā!
- Kādi skaitļi te ir uzrakstīti? Nosauciet/ nosauc skaitli!
- Sataustiet/ satausti, kāds tas ir cipars? Viens, divi, trīs...
- Kam līdzīgs cipars (trīs, astoņi, pieci, divi)?
- Cik ir priekšmetu, rotaļlietu, grāmatu? Viens/viena, divas/divi, trīs utt.
- Apvelciet/ apvelc, nosvītrojiet/ nosvītro... skaitli viens, divi, desmit utt.
- Nosvītro/ apvelc lieko skaitli, priekšmetu!
- Kurš skaitlis ir lieks?
- Izkrāsojiet/ izkrāso skaitli pieci, četri...!
- Pasvītrojiet/ pasvītro...(ko?) skaitli „viens”, visus skaitļus „viens”, lieko skaitli, lieko priekšmetu! Pasvītro ar vienu svītru, ar zīmuli, ar pildspalvu utt.!
- Uzlieciet/ uzliec...(ko?) attēlu, skaitli pieci!
- Atrodiet/ atrodi, mazāko, lielāko skaitli skaitļu rindā!

- Pielieciet/ pieliec klāt...(ko?) vēl vienu skaitli /attēlu/ kociņi/ kastani, vēl divus/ trīs skaitļus (kociņus, kastaņus utt.).
- Noņemiet/ noņem vienu, divus, četrus, vēl vienu/ vēl divus utt.
- Atrodiet/ atrodi , savienojiet/ savieno...atbilstošo skaitli un /ar attēlu,
- Savienojiet/ savieno priekšmetus, kastaņus, rotaļlietas atbilstoši skaitam!
- Zīmējiet/ zīmē/ velciet/ velc līniju no...(skaitļa „pieci”) uz...(atbilstošo/ pareizo) zīmējumu!
- Zīmējiet/ zīmē taciņu no... uz....
- Velciet/ velc līniju pa punktiem!
- Savienojiet/ savienon punktus ar līniju!
- Savienojiet/ savieno ar līniju ...(ko?)skaitli...un ...(piem..)puķes! Savienojiet/ savieno skaitļus ar līniju!
- Sadaliet/ sadali priekšmetus uz pusēm, uz četrām daļā utt. Sadali trīs, piecos... gabalos!
- Kā (meiteņu vai zēnu, sarkanu vai zilu bumbu) ir vairāk(visvairāk),mazāk(vismazāk)? Kur (grozā vai kastē, zilajā vai zaļajā kastē) ir vairāk/ mazāk?
- Par cik...(piem., lāpstu) ir vairāk nekā...(piem., bumbu)? *Secina:* Lāpstu ir par...(8- astoņām) vairāk nekā bumbu!
- Par cik...(piem.,ābolu) ir mazāk nekā (piem.,bumbieru)? *Secina:* Ābolu ir par...(6- sešiem) mazāk nekā bumbieru!
- Skaiti pēc kārtas... pirmais, otrais, trešais utt.!
- Nosauciet/ nosauc kārtas skaitļus! Pirmais, otrais, trešais...utt.
- Kurš tu esi/ viņš/viņa ir pēc kārtas? Kurš pēc kārtas ir... zilonis, lācis?
- Kas ir/ kas stāv... pirmais, otrais, piektais utt.? Pirmā ir Anna, otrais ir Jānis!
- Pabeidziet/ pabeidz zīmējumu/ skaitļu rindu/ krellītes no skaitļiem, figūrām utt.!
- Pabeidz zīmēt ciparu! Pabeidz rakstīt skaitļu rindu!
- Kurš skaitlis ir pirms...(skaitļa astoņi)? Kurš skaitlis ir nākamais aiz...(aiz skaitļa „8”)?
- Saskaitiet/ saskaiti! Izlasiet/ izlasi izteiksmi! *Lasa:* Pie divi pieskaitīt trīs ir pieci. Nosauciet/ nosauc summu!
- Atņemiet/ atņem! Izlasiet/ izlasi izteiksmi ! *Lasa:* No divi atņemt viens ir viens. Nosauciet/ nosauc starpību!
- Rēķiniet/ rēķini! Rēķini galvā!
- Izrēķini rezultātu! Ieraksti iznākumu/ summu/ starpību (tukšajās) rūtiņās!
- Ierakstiet/ ieraksti izlaisto skaitli rūtiņā!
- Rēķiniet/ rēķini ar... kociņiem, kastaņiem ,zīlēm, pirkstiem!

- Risiniet/ risini... (ko?) teksta uzdevumu!
- Kā sauc šo zīmi/ šīs zīmes? Plus, mīnuss, vienāds jeb vienādības zīme, „vairāk”, „mazāk”.
- Kādu zīmi jāliek? Lieciet/ liec, rakstiet/ raksti pareizo zīmi!
- Rakstiet/ raksti uz lapas, burtnīcā! Raksti ciparu/ skaitli rūtiņā!
- Nosauciet/ nosauc skaitļa „kaimiņus” ! Nosauc skaitļa „ pieci”... kaimiņus/ mazāko kaimiņu/ lielāko kaimiņu!

Lielums

- Salīdzināsim/ salīdziniet/ salīdzini/ parādiet/ parādi...(ko?) priekšmetus:
pēc lieluma: liels/ mazs/ lielāks/mazāks;
pēc garuma: garš/ īss/ garāks/ īsāks;
pēc augstuma: augsts/zems/augstāks/zemāks;
pēc platuma: plats/ šaurs/platāks/šaurāks;
Pēc biezuma: biezs/plāns/biezāks/plānāks;
Pēc svara: smags/viegls/smagāks/vieglāks.
- Salieciet/saliec (priekšmetus, rotaļlietas, figūras utt.) no mazākā līdz lielākajam/ no vieglākā līdz smagākajam/no zemākā līdz augstākajam/no īsākā līdz garākajam utt.
- Mērīsim/ mēriet/ mēri ar...(ar ko?) pirkstiem, lineālu, ar roku, lentīti, virvīti, dzijas diegu/ kociņu utt.!
- Izmēriet/ izmēri, cik garš ir....(piem., ceļš, vilciens)!
- Svērsim/ sveriet/ sver ar svariem!
- Nosveram/ nosveriet/ nosver... (ko?) miltus, konfektes utt.!

Ģeometriskās formas un figūras

- Parādiet/ parādi man, lūdzu, apli, kvadrātu, trijstūri utt.!
- Sataustīsim/ sataustiet/ satausti formu!
- Kas tā ir par formu? Kubs, bumba, ķieģelis utt.
- Kādas ģeometriskās figūras tu redzi/ jūs redzat attēlā/zīmējumā? Nosauciet/ nosauc figūru/ figūras!
- Izkrāsojiet/ izkrāso vienādās figūras vienādā krāsā!
- Kādas figūras ir attēlā/ zīmējumā!
- Nosauciet/ nosauc! Kādas figūras jūs zināt/ tu zini?
- Apvelciet/ apvelc ģeometrisko figūru ar flomasteru, zīmuli!

- Izkrāsojiet/ izkrāso ģeometrisko figūru...(kāda krāsā?) zilā krāsā (ar zilu zīmuli)!
- Izkrāsojiet/izkrāso vienādās figūras vienā krāsā!
- Iegaumējiet/ iegaumē figūras! Kādas figūras tu atceries/ jūs atceraties?
- Parādiēt/ parādi / nosauciet/ nosauc/ atrodiēt/ atrodi apaļas formas priekšmetus! Bumba, saule, puķe utt.
- Nosauc četrstūrains formas priekšmetus! Logs, galds, paklājs utt.
- Kādiem priekšmetiem ir četrstūrains/ apaļa/ trijstūra forma?
- Nosauciet/ nosauc/parādiēt/parādi/ iedodiet/iedod/ pielīmējiet/ pielīmē/ uzzīmējiet/uzzīmējiet/ atrodiēt/ atrodi...(ko?) ģeometriskās figūras(kādas?): riņķi, kvadrātu, taisnstūri, trijstūri, ovālu.; ģeometriskās formas: lodi, kubu, ķieģeli, cilindru.
- Parādiēt/ parādi (trijstūra, kvadrāta) malas/ stūrus!
- Saskaitiet/ saskaiti malas/ stūrus!
- Cik stūru/ malu/ virsotņu ir...trijstūrim, kvadrātam, taisnstūrim?
- Grupējiet/ grupē (ģeometriskās formas, figūras)piem., trijstūrus, kvadrātus pēc krāsas/ pēc lieluma!
- Parādiēt/ parādi sarkanus trijstūrus, kvadrātus utt.! Saskaitiet/ saskaiti, cik ir sarkanu/ zilu/ lielu /mazu trijstūru, kvadrātu utt.!
- Cik ir (trijstūru/ kvadrātu utt.) kopā?
- Parādi vislielāko/ vismazāko ...(ko?) ģeometrisko figūru: trijstūri, apli utt.!
- Salieciet/ saliec/ veidojiet/ veido...(ko?) ornamentu, māju utt...(no kā?) no ģeometriskām figūrām(piem., trijstūriem/no apliem utt.)!
- Pastāstiet/ pastāsti, ko var veidot no šīm figūrām!
- Saliec pēc parauga!
- No kādām ģeometriskām figūrām ir izveidots/izveidoti/ izveidotas...(kas?) rotaļlietas, priekšmeti utt.?
- Kādas figūras trūkst? Uzzīmējiet/ uzzīmē to!
- Lieciet/ liec, kā es! Dariet/ dari, kā es! Skatieties, kā es lieku!
- Salieciet/ saliec kvadrātu/rombu no trijstūriem!
- Sadaliet/ sadali apli uz pusēm/ divām/ četrām daļām!
- Atrodiēt/ atrodi/ parādiēt/ parādi daudzstūrus: trapeci, rombu, piecstūri, sešstūri utt!
- Ņemiet/ ņem šablonu/ trafaretu (piem.,trijstūra, kvadrāta trafaretu)!
- Apvelciet/ apvelc trafaretu, šablonu!

Orientēšanās telpā un plaknē

- Iesim/ ejiet/ ej aiz manis! Ejam uz priekšu/vienu, divus soļus uz priekšu/atpakaļ!
- Pagriezāties/pagriezieties/ pagriezies uz labo/ kreiso pusi! Griežāties/ griežies apkārt!
- Kas atrodas (tev) blakus/ aiz tevis(aiz galda, aiz krēsla), zem... krēsla/ virš... tevis, galda/ pa labi, pa kreisi no tevis, manis, galda, krēsla/ uz ...krēsla, galda, koka/ pie... mājas, koka utml.?
- Kas atrodas priekšā (man, tev , galdam priekšā)/ aizmugurē/ tālu/ tuvu?
- Parādiet/parādi labo/kreiso kāju/roku!
- Lieciet/ liec...(ko?)zīmuļus, zīles, skaitļus no kreisās uz labo pusi/ no labās uz kreiso pusi!
- Kur ir ...(kas?) putns, kaķis? Uz koka/ zem koka/ pie koka/ kokam priekšā/ aizmugurē/ blakus kokam.
- Parādiet/ parādi lapas vidu/ lapas augšējo(apakšējo) malu/ kreiso(labo) pusi (malu)/ augšējo labo(kreiso) stūri/ apakšējo labo(kreiso) stūri/ pretējo stūri.
- Velciet/ velc līniju ar...(ar ko?) pildspalvu, zīmuli !
- Velciet vienu, divas/ trīs rutiņas uz augšu/ uz leju/ pa labi/ pa kreisi!
- Izkrāsojiet/ izkrāso ...(ko?) priekšmetu, lietu lapas apakšā (augšā), lapas labajā (kreisajā) pusē utt.
- Izkrāsojiet/ izkrāso zīmējumu labajā pusē tāpat kā kreisajā!

Orientēšanās laikā

- Nosauciet/ nosauc diennakts daļu: tagad ir rīts/ diena/ vakars/ nakts!
- Kad tu ēd brokastis? No rīta. Kad tu guli? Naktī utt.
- Kāds šodien ir datums? Šodien ir pirmais aprīlis.
- Kāda šodien ir nedēļas diena? Šodien ir pirmdiena!
- Kāds datums būs rīt/parīt/ pēc divām dienām?
- Kāds datums bija vakar/ aizvakar/ divas dienas atpakaļ?
- Kad ir tava dzimšanas diena? Kādā datumā/ mēnesī ir tava dzimšanas diena?
- Kādā gadalaikā ir tava dzimšanas diena?
- Kad ir (kādā gadalaikā ir?) Ziemassvētki, Meteņi, māmiņas diena utt. ? Ziemā, rudenī utt.
- Ko tu darīji vakar? Ko tu darīsi rīt? Ko tu tagad dari?
- Cik dienu nedēļā?
- Cik nedēļu mēnesī?

- Nosauciet/ nosauc gadalaikus pēc kārtas!
- Kas ir pēc ziemas? Pavasaris!
- Cik mēnešu katram gadalaikam?
- Nosauciet/ nosauc pavasara(ziemas, rudens, vasaras)mēnešus!
- Cik ir pulkstens? Pulkstens viens, divi, pus viens utt.
- Cikos/ kad tu mosties? Pulkstens 7 no rīta. Cikos/kad tu skaties televizoru? Pulkstens sešos vakarā.
- Vai tev ir pulkstenis? Cik tev ir pulksteņu mājās? Vai tev ir rokas, sienas, elektroniskais, smilšu pulkstenis ?

Rokdarbi

Darbs ar papīru, foliju, kartonu

- Paņemiet/ paņēmam/ paņem papīru...(kādu?) krāsaino papīru/ kreppapīru/ salvetes/ foliju/ kartonu/ avīzi, žurnālu utt!
- Iedodiet/ iedod,lūdzu...paņem/ ņem...(kādas krāsas papīru?) sarkanu/ zilu/ zaļu papīru!
- Lokām/ lokiet/ loki lapu uz pusē!
- Loki lapu pa diagonāli, savieno pretējās malas!
- Loki vēdekli/ harmoniku!
- Nogludiniet/ nogludini locījuma līniju ar pirkstiem/ ar plaukstu!
- Burziet/ burzām/ burzi lapu, avīzi!
- Plēšam/ plēsiet/ plēs lapu! Plēs mazus/ lielus gabalus! Plēs strēmeles (platas, šauras, vienādas)!
- Veliet/ vel bumbiņu/ bumbiņas no papīra!
- Saritiniet/ saritini rullīšus, caurulītes, spirāles!
- Piniet/ pin papīra strēmeles! Pīsim paklāju, grāmatzīmi!
- Veidojam/ veido konusu/ cilindru!
- Griežam/ grieziet/ griez pa līniju!

- Ņemiet/ ņemam/ ņem līmi! Līmējiet/ līmē detaļu (detaas) / stūrus/malu (malas)/ visu formu utt.
- Aplīmējiet/ aplīmē ... (ko?- gatavu telpisku formu) ar papīra gabaliņiem, strēmelēm!
- Veidojam/ veido kompozīciju!
- Aptiniet/ aptin ...(ko?) formu ar papīru/ foliju/kreppapīru!
- Veidojam/ veidojiet/ veido ...(ko?) cilvēku, dzīvnieku, mēbeles utt... no folija!

Citi norādījumi

- Ņemam/ ņem šķēres! Turiet/ turam/ turi pareizi šķēres! Šķēres ir asas! Nevicinieties/ nevicinies ar šķērēm! Nestaigā ar šķērēm rokās! Grieziet/ griez ar šķērēm pie galda!

Darbs ar stiepli

- Ņemam/ņemiet/ ņem stiepli!
- Ņem...(kādu?)... tievu, resnu, sarkanu utt. stiepli!
- Lokām/ lokiet/ loki stiepli! Lokām ...(ko?) *piem., ģeometrisku formu-riņķi, lapu, zvaigzni, burtu "L", ciparu „ 2”, dzīvnieku, putnu, zivi, cilvēku utt.*
- Aptiniet/ aptinam/ aptin ar stiepli...(ko?) *kādu iepriekšgatavu detaļu*)!
- Savienojam/ savienojiet/ savieno stieples/ daļas utt!

Citi norādījumi

- Uzmanīgi! Stieple ir asa! Nesavainojiet/ nesavaino sevi/ citus bērnus!
- Nesaduriet/ nesadur sevi/ citus! Neviciniet/ nevicini rokas!

Darbs ar ādu

- Ņemam/ ņemiet/ ņem ādas sloksnīti/ šauru/ platu sloksnīti!
- Pinam/ piniēt/ pin pīnīti ar divām/ trīs ādas sloksnītēm!

- Aptiniet/ aptinam/ aptin trafaretu ar ādas sloksni!
- Veidojiet/ veidojam/ veido rakstu no ādas gabaliņiem!
- Ieveram/ ieveriet/ iever ādas sloksnīti caurumā/ caurumos!
- Veram/ veriet/ ver ..(ko?) pērlītes uz ādas strēmeles!
- Savienojam/ savienojiet/ savieno gabalus ar virvīti!
- Sienam/ sieniet/ sien mezglu (mezglus) ! Sasienam/ sasien galus!

Darbs ar pogām

- Ņemiet/ņemam/ ņem koka adatu/ irbulīti, pogu (pogas)!
- Veram/ veriet/ ver pogu (pogas) uz adatas/ uz stieples/ uz lentītes/ uz auklas/ uz gumijas!
- Sasienam/ sasieniet/ sasien lentīti...(kādā veidā?)mezglā/ pušķī!
- Ņemiet/ ņemam/ ņem adatu (adatas)!
- Ieveriet/ ieveram/ iever diegu adatā!
- Šujam/šujiet/šuj pogu pie auduma/ kartona!
- Aizsienam/aizsieniet/ aizsien mezglu!
- Nogriežam/ nogrieziēt/ nogriez diegu!

Citi norādījumi

- Esiet uzmanīgi/ esi uzmanīgs! Adata ir asa! Stieple ir asa! Irbulis ir ass!
- Nesadurieties/ nesaduriet ar adatu/ nesaduriet citus bērnus! Nesaduriet pirkstus! Neviciet/ nevicini adatu! Nestaigājiet/ nestaigā ar adatu/ stiepli rokās!

Darbs ar dziju, vilnu

- Ņemiet/ ņemam/ņem dziju, vilnu, vilnas diegus, dzijas diegus, adatu, tamboradatu utt.!
- Paņem,lūdzu, sarkanu, zilu/ tievu,biezu utt. vilnas diegu!

- Nogrieziet/ nogriežam/ nogriez gabalu/ pavedienu utt.!
- Tinam/ tiniet/ tin dzijas diegu/ vilnas diegu ap zaru/ stiepli /kociņu/apkārt šablonam utt.!
- Griežam/ grieziet/ griez vilnas diegu(diegu)! Griez īsus/ garus gabalus!
- Tinam/ tiniet/ tin kamolu!
- Ņemam divus/ trīs/ četrus dzijas pavedienus! Pinam/ piniet/ pin pīnīti/pīnītes!
- Tamborējam/ tamborējiet/ tamborē ar pirkstiem, ar tamboradatu!
- Veidojam/ veidojiet/ veido vilnas bumbuli/ pušķi/ ziedu!
- Adām/ adiet/ adi ar pirkstiem/ adāmadatu (adāmatatām)!
- Ieveram/ ieveriet/ iever dzijas diegu adatā!
- Šujam/ šujiet/ šuj pa iezīmēto līniju/ pa punktiem!
- Šujam/ šuj krustdūrienā!
- Sašujam/ sašujiet/ sašuj detaļas kopā!

Citi norādījumi

- Adata/ tamboradata ir asa! Esiet uzmanīgi/ esi uzmanīgs! Šujam/ šujiet/ šuj uzmanīgi! Nesaduriet/ nesadur pirkstus! Nesadur citus bērnus!

Darbs ar audumu

- Pataustiet/ patausti audumu/ auduma gabaliņu? Patausti ar roku, pirkstiem! Pieliec pie sejas/ vaiga!
- Kāds ir audums? Mīksts/ rupjš/ biezs/ plāns/burzās / neburzās/plīst/ neplīst/ irst/ kokvilna/ atlass/ zīds/flanelis/ lins.
- Parādiet/ parādi auduma labo/ kreiso pusi!
- Ņemam/ ņemiet/ ņem otu! Uzklājam/ uzklājiet/ uzklāj līmi uz auduma!
- Līmējam/ līmējiet/ līmē audumu/ gabaliņus uz kartona!
- Griežam/ grieziet/ griez audumu pa kontūru!

- Noliekam/ noliec šablonu uz auduma! Apvelkam/ apvelciet/ apvelc šablonu!
- Griežam/ grieziet strēmeles, bārkstis!
- Pinam/ piniēt/ pin pīnīti no strēmelēm!

Citi norādījumi: grieziet/ griez ar šķērēm uzmanīgi! Šķēres ir asas! Nevicinieties/ nevicinies ar šķērēm! Turiet/ turi šķēres pareizi! Neturiet/ neturi šķēres ar asajiem galiem uz augšu/ pret sevi! Turi šķēres ar asajiem galiem uz leju!

Darbs ar dabas materiāliem

- Paņemsim/ paņemiet/ paņem, lūdzu,...(ko?) augļus(ābolu, bumbieru u.c), dārzeņus(kartupeli, burkānu u.c), pīlādžogas, zīles, kastaņus!
- Dod man, lūdzu, ...(ko?) ābolu, zīli utt.!
- Ieduram/ieduriet/ iedur sērkociņu/ irbulīti/ kociņu ...(kur?) pamatnē, auglī (ābolā), dārzenī (kartupelī)!
- Iespraužam/ iespraudiet/ iespraud...(ko?) kociņu, ziedus, zarus utt...(kur?) pamatnē, kompozīcijā utt.
- Veram/ veriet/ ver virteni no ...(no kā?)no koku augļiem(pīlādžogām), ziediem, zīlēm, kastaņiem!
- Veram/ veriet/ ver vītņi/vītņes no (koku) lapām!
- Šodien veidosim kompozīciju no... (no kā?) augļiem, sausiem ziediem, sūnām, rudens lapām, zariem, koku mizas, skujām, salmiem, spalvām, smilgām, riekstu čaumalām, čiekuriem, sēklām utt.!
- Veidosim/ veido ... (ko?) lellīti (lellītes)/ putnu (putnus) / putna ligzdu utt. no...(no kā?) zāles, ziediem(piēnēm), siena!
- Salīmēsim/ salīmējiet/ salīmē detaļas!
- Veidojiet/ veido kompozīciju/ dekoru/ panno/ kolāžu !
- Veidojiet/ veido kompozīciju pēc parauga/ pēc shēmas/ patstāvīgi (kā jūs gribat/tu gribi)! Dariet/ dari, kā es!
- Ņemam/ ņemiet/ ņem, lūdzu, āmuru, naglas, korķa plāksni!

- Iedzīsim/ iedzeniet/ iedzen naglu...(kur?) smiltīs, zemē, korķa plāksnē/koka blukīt!
- Sitiet/ sit ar āmuru pa naglu!

Citi norādījumi

- Strādājam/ strādājiet/ strādā ar āmuru un naglām uzmanīgi!

Naglas ir asas/ nagla ir asa! Netrāpiet/ netrāpi sev pa pirkstiem! Neviciniet/ nevicini āmuru!

Darbs ar lietotiem sadzīves, netradicionāliem materiāliem

- Paņemam/ paņemiet/ paņem...(ko?) konfekšu papīrīti (papīrīšus), glāzītes(glāzīti), (papīra)šķīvi (šķīvjus), diega gabaliņus, kokteiļa salmiņu(salmiņus), zobu kociņus, plastmasa maisiņu(maisiņus), „kinder”olu(olas), putuplastu , cd diskus utt.!
- Atrodiet/ atrodi/paņemiet/paņem... (kādu/kādus?) sarkanu maisiņu (sarkanus maisiņus), zilu konfektes papīru (zilus konfekšu papīrus), lielus/ mazus konfekšu papīrus utt.!
- Salieciet/ saliec, veidojiet/veido... (no kā?-no konfekšu papīriem)...(ko?-siluetus) mašīnu, saulīti utt.!
- Veidojam/ veidojiet/ veido bantīti, taurenīti! Sasienam/ sasieniet/ sasien konfekšu papīrīti pa vidu ar diegu!
- Griežam/ grieziet/ griez ar šķērēm bārkstis (no konfekšu papīra)!
- Vijam/ vijiet/vij , izstiepjam/ izstiepiet/izstiep maisiņu/maisiņus!
- Griežam/ grieziet/ griez maisiņu sloksnēs!
- Sasienam/ sasieniet/ sasien maisiņu mezglā! Sasienam mezglu no maisiņu sloksnītēm!
- Pinam/piniet/pin pīnīti no maisiņu sloksnītēm!
- Veidosim/ veidojiet/ veido burtus/ ciparus/ ģeometriskās figūras no maisiņiem! Aptinam/ aptin sloksnītes ap stiepli!
- Lokām/ lokiet/ loki formu!

- Sraužam/ spraudiet/ spraud ...(ko?) irbulīti/ kociņu uz putuplasta!
- Veidojam/ veidojiet/veido virteni! Veidojam/veidojiet/ veido krelles!
- Ieveram/ieveriet/ iever uz stieples/ irbulīša/ adatas/lentītes/ dzijas diega...(ko?) makaronus!
- Iever uz koka adatas/ stieples kinder olu pusīti (pusītes)!
- Veram/ veriet/ ver putuplasta gabalus uz stieples/ uz diega!
- Sasienam/ sasieniet/ sasien auklu/ diegu/lentīti! Sasienam/ sasieniet/ sasien galus mezglā/ pušķī!
- Veidojam/ veidojiet/ veido ...(ko?-dzīvnieku) cāli, kaķi utt.! Paņemiet/ paņem plastilīna gabaliņu! Sastiprinām/ sastipriniet/ sastiprini kinder olas ar plastilīnu! Veidojam/ veidojiet/ veido...(ko? -detaļas) acis, ausis, knābi utt. Piestiprinām/ piestipriniet/ piestiprini pie kinder olas!
- Veidosim rotājumus (no cd diskiem)! Veidojam/ veidojiet/ veido ornamentus no plastilīna! Līmējam/ līmējiet/ līmē papīra detaļas uz diska!
- Griežam/ grieziet/ griez ar šķērēm pa apli! Veidojam virteni!
- Veidosim ziedus no švammes! Savienojam/ savienojiet/ savieno švammes sloksnes pa vidu ar stiepli/ auklu!
- Aptinam/ aptiniet/ aptin kinder olu (olas) ar dziju, diegiem!
- Ieveram/ ieveriet/ iever adatā gumiju! Saveram/ saveriet/ saver uz gumijas kinder olas (olu pusītes)! Sasienam mezglu!
- Aptinam/ aptiniet/ aptin cd disku ar dziju! Izvijam/ izvijiet/ izvij diegu caur centru!
- Veidojam/ veidojiet/veido rotājumus no korķiem un vāciņiem!

Mājturība

- Šodien gatavosim, taisīsim...(ko?) *piem.*, salātus, sulu, maizītes utt.!
- Šodien cepsim...(ko?) *piem.*, kūku, pīrāgus, cepumus, picu utt.!
- Paņemam/ paņemiet/ paņem...(ko?) *piem.*, olas, miltus, ūdeni, krūzi, mikseri, nazi, karoti utt.!

- Dodiet man, lūdzu (dod man, lūdzu)...(ko?) *piem.*, miltus, sāli utt.!
- Beram/ beriet/ ber...(ko?) *piem.*, miltus (cukuru, sāli) traukā, glāzē utml.!
- Lejam/ lejiēt/ lej...(ko?) *piem.*, ūdeni, pienu utt. ...(kur?) traukā, bļodā, krūzē utt.!
- Liekam/ lieciet/ liec ar karoti...(ko?) *piem.*, krējumu, cukuru utt.!
- Ņemam/ ņemiet/ ņem...(ko?) *piem.*, glāzi (pus glāzi, divas, trīs utt.) miltu; trīs olas; tējkaroti (pustējkaroti, vienu tējkaroti, divas tējkarotes; ēdamkaroti, divas, trīs ēdamkarotes) cukura utt.!
- Griežam/ grieziet/ griez ar nazi !
- Griežam...(ko?) *piem.*, burkānus, kāpostus, maizi utt.!
- Griežam lielus (mazus) gabalus, kubiņus, skaidiņas, šķēlītes!
- Sagriežam/ sagrieziet/ sagriez uz pusēm, divās, trīs, četrās daļās!
- Rīvējam/ rīvējiēt/ rīvē ar rīvi! Rīvējam ar smalko (rupjo) rīvi!
- Laužam/ lauziet/ lauz ar rokām!
- Laužam lielus (mazus) gabalus, *piem.*, laužam šokolādi!
- Nomizojam/ nomizojiet/ nomizo ...(ko?) *piem.*, buskanus, kartupeļus!
- Uzsmērājam/ uzsmērējiēt/ uzsmērē...(ko?) *piem.*, sviestu, sieru, masu!
- Smērē sviestu uz maizes! Smērē ar nazi!
- Iesitam/ iesitiet/ iesit olu!
- Sakuļam/ sakuliet/ sakul ar mikseri!
- Maļam/ maliet/ mal gaļas mašīnā!
- Sablenderējam/ sablenderējiēt/ sablenderē...(ko?) *piem.*, sastāvdaļas, sīpolus, kartupeļus utt.!
- Veltnējam/ veltnējiēt/ veltnē...(ko?) „desiņu”, „bumbiņu” utt.!
- Sasildām/ sasildiet/ sasildi...(ko?) *piem.*, pienu!
- Kausējam/ kausējiēt/ kausē...(ko?) *piem.*, sviestu, šokolādi!

- Maisām/ maisiet/ maisi!
- Maisām/ maisiet/ maisi...(ar ko?) ar karoti, dakšu!
- Maisām līdz nav kunkuļu! Rūpīgi maisām/ maisiet/ maisi!
- Mīcām/ mīciet/ mīci mīklu!
- Izrullējam/ izrullējiet/ izrullē mīklu!
- Izspiežam/ izspiediet/ izspied formiņas!
- Liekam/ lieciet/ liec cepumus uz cepamās plāts!
- Liekam klāt/ lieciet klāt/ liec klāt...(ko?)*piem.*, olas, (mīkstu) sviestu!
- Lejam/ lejiēt/ lej klāt...(ko?) *piem.*, saldo (skābo) krējumu, pienu utt.!
- Lejam/ lejiēt/ lej virsū...(ko?) *piem.*, krēmu, krējumu utt.!
- Noklājam kārtu (kārtas)(*piem. tortei*) ar krēmu, ievārījumu, krējumu!
- Saliekam/ salieciet/ saliec kārtās...(ko?) *piem.*, cepumus!
- Piepildām/ piepildiet/ piepildi šļirci ar krēmu!
- Izrotājam/ izrotājiet/ izrotā...(ko?) *piem.*, kūku, pīrāgu, cepumus!
- Izspiežam/ izspiediet/ izspied rotājumus!
- Uzberam/ uzberiet/ uzber...(ko) *piem.*, kanēli, rīvētu šokolādi, rotājumus utt.!
- Uzveram/ uzveriet/ uzver uz irbuļiem (kociņiem) ...(ko?) *piem.* dārzeņus, augļus utt.!
- Ievārīsim tēju!
- Pārlejam/ pārlejiēt/ pārlej ar karstu ūdeni!
- Mazliet pagaidīsim/ pagaidiet/ pagaidi!
- Spiedīsim sulu!
- Izspiežam/ izspiediet/ izspied...(ko?) burkānus (ābolus utt.) caur sulas spiedi!

Konstruēšana

Konstruēšana ar celtniecības materiāliem

- Nosauciet/ nosauc, parādiet/ parādi / dodiet man, lūdzu,/dod man, lūdzu / atrodi/ atrodi ...(ko?) kluci (klučus), plāksni, ķieģelīti (ķieģelišus) , prizmu, cilindru, kubu, piramīdu utt.
- Izņemiet/ izņem kluci (klučus) no kastes (groza, spaiņa)!
- Dodiet/ dod man, lūdzu,...(kādas krāsas, formas, lieluma?) sarkanu kluci, ķieģeli (sarkanus klučus, ķieģeļus)utt., lielu,mazu, garu, īsu, platu,šauru ķieģeli / kluci (lielus, mazus, garus, īsus, šaurus, platus klučus/ ķieģeļus) utt.!
- Dodiet/ dod/ man tādu pašu kluci (tādus pašus klučus)! Atrodiet/ atrodi tādu pašu (tādus pašus)!
- Lieciet/ liec ķieģeļus, klučus vienā rindā! Taisīsim/ taisiet/ taisi vilcienu/ taciņu/ ceļu!
- Lieciet/ liec ķieģeļus, klučus vienu uz otra! Taisīsim/ taisiet/ taisi, būvēsim/ būvējiet/ būvē māju (torni) utt.!
- Atrodiet/ atrodi/ parādiet/parādi ...lielāku-mazāku, augstāku- zemāku, platāku-šaurāku, garāku-īsāku...(ko?) kluci, ķieģeli, torni, māju, ceļu utt.!
- Lieciet/ liec klučus/ ķieģeļus aplī! Taisīsim žogu/ dārziņu!
- Celsim/ celiet/ cel torni (zemu/ augstu torni)!
- Celiet/ cel tādu pašu/ lielāku, mazāku, augstāku, zemāku!
- Lieciet/ liec ķieģeļus vienu uz otra / vienu pie otra / ar šauro malu (galu) / ar plato malu (galu)!
- Dariet/ dari kā es! Sākumā liekam/ lieciet/ liec...(ko?) pamatu, plāksni utt., pēc tam (beigās) lieciet/ liec...(ko?) jumtu, mazu ķieģeli, piramīdu utt.!
- Taisiet paši/ taisi pats! Taisiet kā gribat! Taisi kā gribi!
- Taisīsim/ celsim/ būvēsim...(ko?) māju, ielu, pilsētu! Taisīsim kopā! Taisi kopā ar... (piem., ar Annu)!
- Dalieties/ dalies ar klučiem!

- Esiet uzmanīgi/ esi uzmanīgs! Tornis/ māja var sabrukt!
- Nelauziet/ nelauz/ nejauciet nost/ nejauc nost...(ko?) māju, torni, ceļu utt.!
- Nojauciet/ nojauc kārtīgi...(ko?) māju, pilsētu utml.!
- Nemetiet/ nemet klučus!
- Salieciet/ saliec klučus vietā/ kastē/ grozā utml.!

Konstruēšana no dabas materiāliem

Akmeņi, čiekuri, lapas, zari, puķes, zāle utt.

- Lasiet/ lasi, atrodi/ atrodi, dodiet/dod man, lūdzu, paņemiet/ paņem... (ko?) čiekurus, akmeņus, zarus utt.!
- Veidosim/ veidojiet/ veido ...(ko?) figūru, dzīvnieku, cilvēku...(no kā?) no čiekuriem, zariem, zāles utml.!
- Savienojam/ savienojiet/ savieno detaļas ar plastilīnu!
- Sasienam/ sasieniet/ sasien...(ar ko?) ar virvīti/ dzijas diegu/ zāles stiebru utt.!
- Sasienam/ sasieniet/ sasien mezglu!
- Taisīsim...(ko?) ceļu, žogu, dārzu utml. ...(no kā?) no akmeņiem ,zariņiem utml.!
- Liekam/ lieciet/ liec vienu pie otra/ liec rindā/ liec vienu uz otra! Veidosim kalnu/ torni utt.!

Sniegs.

- Kāds šodien ir sniegs? Pataustiet/ patausti sniegu! Līp vai nelīp?
- Paņemiet/ paņem sniegu rokās!
- Veidosim/ veidojiet/ veido sniega pikū (pikas)!
- Lieciet/ liec pikas vienu pie otras/ vienu uz otras! Veidosim no pikām žogu/ tārpiņu/ krelles utt.!
- Velsim/ veliet/ vel sniega bumbu (bumbas) !

- Veidosim/ veidojiet/ veido, celsim/ celiet/ cel cietoksni!
- Celsim/cel sniegavīru! Vel lielu bumbu/ mazāku/mazu bumbu!
- Lieciet/ liec bumbas vienu uz otras! Vispirms lieciet/ liec lielu, tad mazāku, beigās (augšā) mazu bumbu!
- Taisīsim/ taisiet/ taisi sniegavīram acis,degunu,muti, cepuri, rokas, kājas, pogas utt.!
- Veidosim/ veidojiet/ veido sniegā taciņu/ celiņu! Ieminiet/ iemin pēdas sniegā!
- Lieciet/ liec pēdu pie pēdas! Veidosim/ veido skujiņu!
- Veidosim/ veidojiet/ veido sniega kalniņu! Ņemiet/ņem,metam/ metiet/ met sniegu ar lāpstu!
- Met sniegu kaudzē!
- Saplaciniet/ saplacini, nolīdziniet/ nolīdzini sniegu ar lāpstu!

Smiltis.

- Kādas ir smiltis? Smiltis ir mitras/ sausas!
- Rociet/ roc, beriet/ ber smiltis ar lāpstu!
- Beriet/ ber smiltis spainī! Izberiet/ izber smiltis no spaiņa!
- Placiniet/ placini smiltis ar lāpstu/ plaukstu!
- Taisīsim/ taisiet/ taisi māju, torni, kalnu, tiltu!
- Izrotāsim/ izrotājiet/ izrotā...(ko?) māju, žogu, dārzu utt. ...(ar ko?) ar lapām, zariņiem, akmentiņiem!
- Taisīsim/ taisiet/ taisi kalnu! Beriet/ ber smiltis kaudzē! Taisiet/ taisi māju ar rokām/ ar lāpstiņu! Taisiet/ taisi sienas, jumtu utml. Nogludiniet/ nogludini sienas, malas! Nogludini ar lāpstiņu!
- Rociet/ roc bedri, tuneli! Roc „celiņu”, „upi”!
- Cepsim/ cepiet/ cep, gatavosim/ gatavojiet/ gatavo smilšu kūkas!
- Ņemiet/ ņem formiņas!

- Piepildiet/ piepildi formiņu/ spaini ar smiltīm!
- Saplaciniet/ splacini smiltis! Nogludīniet/ nogludini smiltis ar lāpstiņu!
- Apgrieziet/ apgriez formiņu/ spaini otrādi! Uzsitiet/ uzsit viegli ar lāpstiņu!
- Izrotājiet/ izrotā kūku (kūkas)...(ar ko?) ar akmeņiem, puķēm , zāli utml.!
- Paņemiet/ paņem grābeklis (grābekļus) ! Grābiet/ grāb smiltis! Izlīdziniet/ izlīdzini smiltis ar grābekli (grābekļiem)!

Konstruēšana no papīra (origami)

- Kāds ir papīrs? Pataustiet/ patausti! Paņemiet/ paņem rokās! Papīrs ir mīksts, gluds, plāns, biezs, raupjš!
- Plēsiet/ plēs papīru! Plēs mazus (lielus) gabalus! Plēs šauras/platas/garas/īsas sloksnes!
- Burziet/ burzi papīru!
- Virpinām/ virpiniet/ virpini no papīra bumbiņu (bumbiņas)! Virpini ar pirkstiem/ starp plaukstām!
- Veidojam/ veidojiet/ veido bumbiņu (bumbiņas)!
- Locīsim/lokiet/ loki papīra lapu, kvadrātu uz pusēm/ uz četrām daļām!
- Ielokiet/ ieloki pretējos stūrus uz centru!
- Ielokiet/ ieloki stūrus līdz lapas vidum (viduspunktam)!
- Nogludīniet/ nogludini locījuma vietu ar īkšķi/ plaukstu!
- Loki taisnstūri / apli uz pusēm!
- Salokiet/ saloki konusu no pusapļa / kvadrātu no taisnstūra /trijstūri no kvadrāta!
- Lokām/ lokiet/ loki vēdekli, harmoniku!
- Ielokām/ielokiet/ ieloki augšējo (apakšējo) labo (kreiso) stūri, divus stūrus.
- Atlokiet/ atloki stūrus!

- Lokiet/ loki kvadrātu četros vienādos kvadrātos/ taisnstūros!
- Salieciet/ saliec rakstus no sloksnītēm/ no figūrām!
- Ņemiet/ ņem trafaretu/ šablonu!
- Apvelc šablonu!
- Izgrieziet/ izgriez ar šķērēm!
- Grieziet/ griez pa līniju!
- Pīsim/ pīniet /pin pīnīti/ paklāju (no papīra sloksnēm)!
- Sarullējiet/ sarullē papīru! Sarullē papīru (sloksni) uz kociņa!
- Lokiet/ loki pēc shēmas, zīmējuma, attēla!

Tēlotājdarbība

Veidošana

- Paņemam/ paņemiet/ paņem ...(ko?) plastilīnu/ mīklu/ mālu utt.!
- Sasildām/ sasildiet/ sasildi plastilīnu rokās!
- Mīcām/ mīciet/ mīci plastilīnu ar rokām/ ar pirkstiem!
- Nokniebjam/ nokniebiet/ noknieb plastilīnu ar diviem pirkstiem: ar rādītājpirkstu un īkšķi!
- Sadalām/ sadaliet/ sadali gabalu uz pusēm/ uz divām daļām/ uz četrām daļām!
- Nokniebjam/ nokniebiet/ noknieb... lielu gabalu (lielus gabalus), mazu gabalu (mazus gabalus)! Noknieb lielāku gabalu (lielākus gabalus), mazāku gabalu (mazākus gabalus)!
- Atdaliet/ atdali no lielā gabala mazus gabaliņus/ divus, trīs gabaliņus!
- Veidojam/ veidojiet/ veido, veltnējam/ veltnējiet/ veltnē plastilīnu starp plaukstām, ar plaukstu uz paliktņa!

- Veidojam/ veltnējam (veltnējiet, veltnē) „desiņu”, „stienīti” (sagatavoš.gr.bērniem-veltnējam taisnvirziena kustībām)! Veltnējam garu-īsu, garāku-īsāku „desiņu”, „stienīti”, tievu-resnu „stienīti”!
- Tievu „stienīti” veltnējam ar pirkstiem uz paliktņa!
- Liekam/ lieciet/ liec „desiņu” uz kontūrlīnijas! Piespiediet/ piespied ar pirkstiem (*lai stingrāk turās*)!
- Veidojam/ veidojiet/ veido, veltnējam/ veltnējiet/ veltnē „bumbiņu”, „kukulīti”, „lodīti” (sagatavoš.gr.bērniem- veltnējam aplveida kustībām)!
- Plaukšķinām/ plaukšķiniet/ plaukšķini ar plaukstu pa plastilīnu/ mīklu/ mālu utt.
- Saplacinām/ saplaciniet/ saplacini plastilīnu! Saplacini „pankūciņu”!
- Saplacini „lodīti”, „bumbiņu” starp plaukstām!
- Saplacini mazu „bumbiņu” ar pirkstiem: ar rādītājpirkstu un īkšķi! Lielu gabalu- saplacini ar plaukstu uz paliktņa!
- Iespiežam/ iespiediet/ iespied „bedrīti” („padziļinājumu”) ar īkšķi!
- Uzspiežam/ uzspiediet/ uzspied ar pirkstu uz (plastilīna, māla utt.) bumbiņas!
- (*Lai darbiņš turētos!!!*) Piespiežam/ piespiediet/ piespied ar pirkstu ...(ko?) darbiņu, plastilīnu...(kā?) stingri pie pamatnes/ paliktņa/ plāksnes utt.
- Izsmērējam/ izsmērējiet/ izsmērē plastilīnu ar pirkstu pa virsmu/ uz kartona / pa visu detaļu, laukumu utt.!
- Velkam/ velciet/ velc ar pirkstu līniju (saules stariņu, taciņu, celiņu utt.)!
- Salokām / salokiet/ saloki „ stienīti”, „desiņu”! Saspiežam/ saspiediet/ saspied galus kopā!
- Ritinām/ ritiniet/ ritini „ gliemezīti”!
- Sagriežam/ sagrieziet/ sagriez...(ko?) „stienīti”, „desiņu”, „gabalu” ar steku!
- Savienojam/ savienojiet/ savieno galus/ detaļas/ daļas kopā!
- Piespiežam/ piespiediet/ piespied vienu pie otras!

- Nogludinām/ nogludiniet/ nogludini savienojuma vietu/ formu/ detaļas ar pirkstu/ ar steku!
- Izstiepjām/ izstiepiet/ izstiep ar pirkstiem...(ko?) *piem.*, mālu, ovāla formu! Noasinām/ noasiniet/ noasini vienu malu!
- Veidojam/ veidojiet/ veido lodes, cilindra, konusa, kuba formu! Veidojam no cilindra konusu!
- Ielokām/ ielokiet/ ieloki malas(uz iekšu)!
- Uzlokām/ uzlokiet/ uzloki malas (uz augšu)! *Piem., malas traukam.*
- Nolokām/ nolokiet/ noloki malas (uz leju)! *Piem., ziedlapas.*
- Ņemam/ ņemiet/ ņem steku (kociņu)! Veidojam/ veidojiet/ veido rakstu, ornamentu!
- Spiežam/ spiediet/ spied ar steku(kociņu)...(ko?) punktus!
- Zīmējam/ zīmējiet/ ornamentus, rakstus, siluetus (putna, zieda siluetu), svītras(garas, īsas, slīpas), līnijas (taisnas, līkloču, laužas līnijas utt.), „skujiņu” utml.!
- Ņemam/ ņemiet/ņem šablonu (šablonus)!
- Uzliekam/ uzlieciet/ uzliec šablonu... (uz kā?)uz māla plāksnes!
- Izgriežam/ izgrieziet/ izgriez ar steku...(ko?) figūru, formu, detaļu!
- Ņemam/ ņemiet/ņem veltnīti! Veltnējam/ velnējiet/ veltnē ar veltnīti!
- Samitrinām/ samitriniet/ samitrini...(ko?) sūklīti, lupatiņu!
- Nogludinām/ nogludiniet/ nogludini...(ko?) darbiņu, virsmu, pamatu, detaļas, malas utt.!
- Noliekam/ nolieciet/ noliec (gatavo) darbiņu uz paliktņa/ paplātes/ dēlīša/ plāksnes utt.!

Citi norādījumi

- Veltnējam plastilīnu/mālu uz paliktņa!

- Sakārtojam/ sakārtojiet/ sakārto darba vietu/ galdu!
- Notīriet/ notīri steku/ paliktņi!
- Liekam/ lieciet/liec plastilīnu kastītē/ kārbā!/ uz plaukta utt.!

Aplicēšana

- Paņemam, paņemiet, paņem...(ko?) papīra lapu, mazu (lielu) otiņu (mazas (lielas) otiņas), līmi, otas paliktņi / līmes trauciņu/ šķēres/ utt.!
- Burzām/ burziet/ burzi papīru (salveti)!
- Virpinām/ virpini/ virpini no salvetes (papīra) mazas bumbiņas!
- Virpini bumbiņu ar pirkstiem!
- Plēšam/ plēsi/ plēs papīru!
- Plēšam mazus (lielus) / vienādus gabalus!
- Plēšam īsas (garas), platas (šauras) sloksnes!
- Ņemam/ ņemiet/ ņem šablonu, trafaretu!
- Liekam/ lieciet/ liec šablonu uz lapas malas!
- Apvelkam/ apvelci/ apvelc šablonu ar zīmuli!
- Griežam/ griezi/ griez ar šķērēm!
- Griez pa līniju (kontūrlīniju), pa locījuma līniju!
- Vispirms izvietojam/ izvieto/ izvieto detaļas, pēc tam līmējam (līmēji/ līmē)!
- Liekam/ lieciet/ liec detaļu...(kur?) lapas augšā/ vidū/ pa labi/ pa kreisi/ blakus/ uz/ zem/ starp/ vienādā attālumā/ augšējā labajā – kreisajā stūrī, apakšējā labajā- kreisajā stūrī/ pa labi – pa kreisi!
- Pagriežam/ pagriezi/ pagriez lapu, formu, detaļu...(kā?) otrādi, uz otru pusi!
- Paņemam/ paņemiet/ paņem nedaudz līmes!
- Noklājam ar līmi to pusi, kur ir redzams zīmulis!

- Noklājam / noklājiet/ noklāj lapu, detaļu, formu!
- Noklājam/ noklājiet/ noklāj ar līmi visu lapu (detaļu, formu), lapas vidu, lapas malas (stūrus)!
- Līmējam/ līmējiet/ līmē detaļu...(kur?) lapas augšā/ vidū/ pa labi/ pa kreisi/ blakus/ uz/ zem/ starp/ vienādā attālumā/ augšējā labajā – kreisajā stūrī, apakšējā labajā- kreisajā stūrī/ pa labi – pa kreisi!
- Noņemam/ noņemiet/ noņem lieko līmi ar salveti/ lupatiņu!
- Piespiežam/ piespiediet/ piespied (ko? uzlīmēto detaļu, formu) ar plaukstu!
- Nogludinām/ nogludiniet/ nogludini (pielīmēto detaļu) ar plaukstu/ salveti!
- Lokām/ lokiet/ loki papīru (kvadrātu, taisnstūri) uz pusēm/ vēlreiz uz pusēm/ pa diagonāli/ vēdekļa veidā (kā vēdekli)/ harmonikas veidā (kā harmoniku) / cilindru/ konusu.
- Sarullējam/ sarullējiet/ sarullē cauruli!
- Noapaļojam/ noapaļojiet/ noapaļo (*ar šķērēm*) kvadrātam/ taisnstūrim stūrus (sanāk aplis, ovāls)!

Citi norādījumi.

- Ņemam/ ņemiet/ ņem līmi ar otas galu (plūksnu)!
- Līmē kārtīgi (precīzi)! Nepāreji/ nepārej pāri līnijai/ malai!
- Noņemam / noņemiet/ noņem lieko līmi gar līmes trauciņa malu!
- (*No pielīmēta darbiņa*) noņemam lieko līmi ar salveti!
- Tīrām/ tīriet, tīri rokas ar salveti!
- Turam/ turiet/ turi šķēres pareizi!
- Turi, dod šķēres ar asajiem galiem uz leju!
- Nevicinieties/ nevicinies ar šķērēm!
- Griezi/ griez ar šķērēm kārtīgi pa līniju!
- Līmējam/ līmējiet/ līmē (detaļas, lapu, formu) uz vaskadrānas/ paliktņa!
- Vispirms līmējam lielas detaļas (daļas), pēc tam mazas detaļas!

- Dalāties/ dalieties/ dalies ar šablonu (šabloniem), trafaretu (trafaretiem)! Dodiet/ dod citiem bērniem šablonu (šablonus)!
- Noliekam/ nolieciet/ noliec (*gatavo*) darbiņu uz galda, paliktņa!
- Sakārtojam/ sakārtojiet/ sakārto darba vietu/ galdu!
- Nomazgājam/ nomazgājiet/ nomazgā rokas/ otiņu (otiņas), trauciņu (trauciņus)!

Zīmēšana

- Paņemam/ paņemiet/ paņemam...(ko?) guaša krāsas (sarkanu, zilu krāsu utt.), akvareļa krāsas, pastelkrāsas, krāsainos zīmuļus (dzeltenu, zaļu zīmuli utt.), krītiņus (zilu, dzeltenu krītiņu utt.) , ogli, flomasteru (flomasterus), pildspalvu (pildspalvas), papīra lapu (lapas) utt!
- Zīmējam/ zīmējiet/ zīmē...(ar ko?) ar krāsām, zīmuļiem, krītiņiem utt.!
- Zīmējam/ zīmējiet/ zīmē...(ar ko?) ar pirkstu (pirkstiem), otiņu (otiņām), kociņu (kociņiem)!
- Krāsojam/ krāsojiet/ krāso...(ar ko?) ar zīmuļiem, guaša krāsām utt.!
- Izkrāsojam...(ko?) *piem...* sauli, puķi, koku utt!
- Zīmējam, krāsojam...(ko?) *piem...* sauli, mākonī, lietu utt!
- Zīmējam/ velkam (velciet, velc)...(ko?) līniju (līnijas)- īsas, garas, viļņotas, laužas; svītru (svītras) ; ornamentus (skujiņu, jumtiņu, līkloci, krustiņu, jumi utt.); rakstus (jostai, vāzei) ; punktus!
- Zīmējam... (kur?) lapas augšā/ vidū/ pa labi/ pa kreisi/ blakus/ uz/ zem/ starp/ vienādā attālumā/ augšējā labajā – kreisajā stūrī, apakšējā labajā- kreisajā stūrī/ pa labi – pa kreisi!
- Zīmējam... (kā?) tāpat kā es / pēc parauga /pēc shēmas!
- Taisām/ taisiet/ taisi nospiedumus ...(ar ko?) ar otiņu/ ar sūklīti/ ar švammīti/ ar spiedogu/ ar pirkstu (pirkstiem) / ar plaukstu (plaukstām) utt.!
- Mērcējam/ mērcējiet/ mērcē sūklīti krāsā!
- Taisi nospiedumus (ar pirkstu, ar spiedogu) uz lapas!

- Spiežam / spiediet / spied spiedogu, pirkstu uz lapas!
- Paņemam/ paņemiet/ paņem mazu (lielu) otiņu (mazas/ lielas otiņas)!
- Mērcējam/ mērcējiet/ mērcē otiņu (otiņas) ūdenī/ krāsā (guaša , akvareļa krāsā)!
- Noņemam/ noņemiet/ noņem...(ko?) lieko ūdeni/ krāsu gar trauka, bundžas maliņu!
- Noklājam/ noklājiet/ noklāj/ krāsojam/ krāsojiet/ krāso ...(ko?) lapu / detaļu/ formu, pirkstu/ plaukstu...(ar ko?) *piem.*, ar dzeltenu krāsu!
- Velkam/ velciet/ velc otiņu (zīmējam/ zīmējiet/ zīmē līnijas) no augšas uz leju, no kreisās puses uz labo pusi!
- Noklājam/ noklājiet/ noklāj (akvareļa) papīra lapu ar ūdeni!
- Jaucam / jauciet/ jauc krāsas (piem., zilu un dzeltenu)!
- Tonējam/ tonējiet/ tonē papīra lapu!
- Noklājam/ noklājiet/ noklāj fonu!
- Priekšā zīmējam lielas detaļas (figūras, formas, tēlus), aizmugurē zīmējam mazas detaļas!
- Ņemam/ ņemiet/ ņem krāsas (krāsu), zīmuļus (zīmuli), krītiņus (krītiņu) , kas tev (jums) patīk!

Citi norādījumi

- Tīrām/ tīriet/ tīri rokas ar salveti!
- Turam/ turiet/ turi otiņu, zīmuli utt. pareizi!
- Neberžam/ neberziet/ neberz lapu/ krāsu! Papīrs savelsies!
- Nespiežam/ nespiediet/ nespied stipri otiņu (otiņas), zīmuli (zīmuļus) utt.!
- Noņemam/ noņemiet/ noņem lieko krāsu/ ūdeni gar trauciņa, bundžas malu! Piespiežam otiņas galu (plūksnu/ birstīti) pie krāsas bundžiņas, (*ūdens trauka*) glāzes malas!
- Liekam/ lieciet/ liec otiņu (otiņas) uz paliktņa!

- Zīmējam (zīmējiet, zīmē) / krāsojam (krāsojiet, krāso) tikai uz vaskadrānas, paliktņa!
- Nekrāsojiet /nekrāso, nezīmējiet /nezīmē pāri līnijai (kontūrai), malai!
- Izskalojam/ izskalojiet/ izskalo otu ūdenī! Tad ņemam / ņemiet / ņem citu krāsu!
- Noliekam/ nolieciet/ noliec (*gatavu*) darbiņu uz galda, paliktņa!
- Sakārtojam/ sakārtojiet/ sakārto darba vietu/ galdu!
- Notīrām/ notīriet/ notīri galdu ar lupatiņu (lupatiņām)!
- Nomazgājam/ nomazgājiet/ nomazgā rokas/ otiņu (otiņas), trauciņu (trauciņus), glāzi (glāzes) !
- Parakstiet/ paraksti darbiņu (darbiņus)!

Ekoloģiskā audzināšana, Iepazīstināšana ar dabu

- Palūkosimies/ palūkojieties/ palūkojies apkārt/ sev apkārt?
- Paskatīsimies/ paskatieties/ paskaties pa logu/ debesīs/ zem kājām utt.!
- Parādiet/ parādi man, lūdzu,...(ko?) pieneni, egli, zvirbuli utt.!
- Atrodiet / atrodi, lūdzu,...(ko?) kaķi, taureni, egli utt.!
- Ko tu redzi? Ko jūs redzat?
- Kas tas/ tā/ tie ir? *Piem.*, tā ir vārna, egle, pienene utml.!
- Vērosim/ vērojiet/ vēro dabu, augus, puķes, putnus, laika apstākļus!
- Pavērosim/ pavērojiet/ pavēro debesis, kukaiņus (mārīti, skudras utt.)!
- Pasmaržosim/ pasmaržojiet/ pasmaržo...(ko?) gaisu, puķi utt.!
- Vai ceriņi, egles skujas... utt. smaržo?
- Pataustīsim/ pataustiet/ patausti...(ko?) mizu, zāli, sniegu, ūdeni , smiltis utt.!

- Aplūkosim/ aplūkojiet/ aplūko...(ko? objektu, dzīvu radību) mārīti, skudru, vaboli, puķi utt.!
- Eksperimentēsim/ eksperimentējiet/ eksperimentē...(ar ko?) ar ūdeni, smiltīm utt.!
- Pastāstiet/ pastāsti, ko tu redzi (jūs redzat) / ko tu dari (jūs darāt)?
- Kāds/ kāda/kādi/ kādas ir...Piem. puķe(puķes), koks (koki), ūdens utt.? Piem. Koks- liels. Ūdens-auksts. Puķe- skaista, smaržīga!
- Kādā krāsā ir... mārīte, bite utml.? Piem. Pienene ir dzeltena! Koks ir brūns, zaļš. Mārīte- sarkana, melna!
- Kādas ir smiltis? Piem. Smiltis ir sausas, mitras. Smiltis birst.
- Kāds ir ūdens? Piem. Ūdens ir bezkrāsains, bez smaržas, auksts, silts. Ūdens tek, pil, sasalst (ledus).
- Kā sauc šo puķi (šīs puķes) / šo koku (šos kokus) / šo putnu (šos putnus) utml.? Piem. Tas ir bērzs! Tā ir vārna!
- Kas ir...(kam?) kokam/ putnam/ puķei, bitei, mušai utt.?
Piem. Kokam ir stumbrs,zari, saknes, lapas, miza! Skudrai ir galva, taustekļi, acis, kājas.
- Kādas skaņas tu dzirdi/jūs dzirdat? Piem.brauc mašīna, pūš vējš, līst lietus, čaukst lapas, dzied putni utt.
- Kā sauc ... (ko?) šo dzīvnieku/ putnu/ kukaini/ puķi... utt.?
- Ko dara/ ēd/ kur dzīvo... (kas?) piem., zaķis, kaķis utml.? Ezis iet/ ezis dzīvo mežā, ezis ēd tārpus, kāpurus utt.
- Kāds ir... ezis? Ezis ir ass, mazs.
- Nedariet/ nedari pāri dzīvniekiem (skudrām, tārpiņa, vabolei, mušai),kokiem ,puķēm!
- Paskatieties/ paskaties, cik labs, mīļš, skaists kaķītis, suns, ezis/ cik laba, skaista, maza skudriņa, vabolīte utt.!
- Skudrai (zirneklim, vabolei, puķei utt.) sāp!!!

- Nespārdiet/ nespārdi/ nespiediet/ nespied/ neaiztieciet/ neaiztiec...(ko?) kukaiņus!
- Pažēlosim/ pažēlojiet/ pažēlo/ samīļosim/ samīļojiet/ samīļo/ paglaudīsim/ paglaudiet/ paglaudi...(ko?) kaķi, suni (rotaļlietu) utt.!
- Pabartosim/ pabarojiet/ pabaro...(ko?) kaķi, ezīti, putnus!
- Iedosim dzert/ iedodiet dzert/ iedod dzert kaķītim *vai* padzirdīsim/ padzirdiet/ padzirdi...kaķīti!
- Nebradājiet/ nebradā...(ko?) zāli, puķes, dobes!
- Neplēsiet/ neplēs lapas, puķes!
- Apejiet/ apej apkārt!
- Ņemam/ ņemiet/ ņem lejkannu/ lejkannas!
- Palaistīsim/ palaistiet/ palaisti...(ko?) puķes, zāli, dilles, dārzeņu utt!
- Samitriniet/ samitrini lupatiņu!
- Notīrīsim/ notīriet/ notīri putekļus no lapām/ notīri lapas!
- Stādīsim/ stādiet/ stādi/ sēsīm/ sējiet/ sējiet/ sēj...(ko?) salātus, sīpolus, tomātus, puķes utt.!
- Pārbaudīsim/ pārbaudiet/ pārbaudi... kā aug tomāti, sīpoli utt.
- Pārbaudi ...(ko?) sīpolus, tomātus!
- Ravēsīm/ ravējiet/ ravē...(ko?) dārzeņu, salātus, bietes utt.!
- Raujam/ raujiet/ rauj nezāli! Rauj uzmanīgi! Neizrauj salātus, dilles utt.!
- Kaplēsīm/ kaplējiet/ kaplē zemi! Kaplē uzmanīgi!
- Novāksim/ novāciet/ novāc ražu!
- Salasiet/ salasi / savāksim/ savāciet/ savāc ...(ko?) piem., tomātus, dilles, burkānus utt.!
- Noplūciet/ noplūc dilles, puķes utt!
- Gatavosim/ gatavojiet/ gatavo...(ko?) *piem.* salātus!

- Kāds šodien ir laiks?/ Šodien ir saulains, mākoņains, lietains laiks!
- Vai ārā ir silti/ auksti/ vēsi/ karsti? Arā/ šodien ir silti!
- Vai šodien spīd saule (līst lietus, krīt sniegs, pūš vējš utt.)? Šodien spīd saule!
- Kāds tagad gadalaiks? Tagad ir rudens / ziema/ pavasaris / vasara!
- Kāds tagad ir mēnesis? *Piem.*, Tagad ir marts.
- Nosauciet/ nosauc pavasara (rudens, ziemas, vasaras) mēnešus!
- Kāda šodien nedēļas diena? Šodien ir ..*piem.*, pirmsdiena.
- Kāds šodien datums? Šodien ir ... *piem.*, 12.maijs.
- Kāda tagad ir dienas daļa? Tagad ir ...rīts/ diena/vakars/ nakts!
- Cik tagad ir pulkstens? Pulkstens desmit no rīta, divpadsmit dienā utt. !
- Kas notiek rudenī/ pavasarī/ vasarā/ ziemā? *Piem.* Rudenī krīt lapas, līst lietus, kokiem lapas kļūst dzeltenas, oranžas, sarkanas, ārā ir vēsi , putni aizlido utt.
- Saudzēsim/ saudzējiet/ saudzē dabu!
- Rūpēsimies/ rūpējieties/ rūpējies par dabu!
- Salasīsim/ salasiet/ salasi /savāksim / savāciet/ savāc...(ko?) netīrumus, papīrus, lapas, atkritumus utt.
- Sakārtosim/ sakārtojiet/ sakārto/ sakopsim/ sakopiet/ sakop...(ko?) savu laukumu, nojumi !
- Nemetiet/ nemet ...(ko?) papīrus, atkritumus (uz zemes)!
- Paceliet/ pacel...(ko?) papīrus, atkritumus (no zemes)!
- Metiet/ met...(ko?) papīrus, atkritumus utt...(kur?) grozā, (atkritumu) spainī!
- Papīrus jāmet spainī, grozā!
- Šķirosim / šķirojiet/ šķiro atkritumus!
- Grupēsim/ grupējiet/ grupē atkritumus: papīrs, stikls, plastmasa.

Sports

- Stāties! (*kā komanda*)
- Stāt! (*komanda*)
- Uz labo! Uz kreiso! (*komanda*)
- Stājamies/ stājieties/ stāvi!
- Stājamies vienā rindā/ kolonnā/ aplī/ pusaplī!
- Stājamies pa pāriem/ viens aiz otra/ viens pie otra /ar seju viens pret otru/ ar mugurām viens pret otru / plecu pie pleca!
- Stājamies gar paklāja malu/ aiz līnijas/ uz paklāja/ pie vingrošanas sienas!
- Stāvam- labā (kreisā) kāja priekšā/ uz pirkstgala/ atpakaļ uz pirkstgala / kājas plati!
- Balsts uz ceļiem/ tupus/ uz labā (kreisā) ceļa, otra kāja sānis / sēdus/ guļus utt.!
- Atrodiet/ atrodi pāri!
- Līdzināties! (*kā komanda*)
- Līdzināties/ līdzinieties/ līdzinies!
- Izretojamies/ izretojieties/ izretojies! Rokas taisnas sānis!
- Skaitāties/ skaitieties uz pirmo otro! Pirmais, otrais, pirmais...utt.!
- Pirmie- soli uz priekšu, otrie- soli atpakaļ!
- Sēžamies/ sēdieties/ sēdi!
- Sēdies uz paklāja / uz krēsla / turku sēdē / taisnām kājām / platām kājām / uz pēdām utt.!
- Guļamies/ gulieties/ guli!
- Guļamies uz vēdera / muguras / uz paklāja / uz labā (kreisā) sāna!
- Rokas- sānis / priekšā / augšā/ augšā uz āru / lejā/ atpakaļ / taisnas / saliektas elkoņos / aiz galvas / pret krūtīm !

- Rokas uz gurniem / uz pleciem / uz galvas / uz ceļiem!
- Kājas-kopā / plati / plecu platumā!
- Kājas saliektas / taisnas!
- Kājas (labā, kreisā kāja) sānis uz pirkstgala / kāja sānis uz augšu / priekšā uz pirkstgala / atpakaļ utt.!
- Noliecamies / noliecieties/ noliecies uz leju/ sānis / pa labi, pa kreisi!
- Noliecies sānis, viena roka izstiepta taisna sānis.
- Noliecamies un pieskaramies / pieskarieties / pieskaries kāju pirkstgaliem!
- Pietupjamies / pietupieties/ pietupies!
- Veicam izklūpienus ar labo(kreiso) kāju / pa labi (pa kreisi)
- Noliecam / nolieciet/ noliec galvu sānis / uz priekšu !
- Apļojam / apļojiet / apļo gurnus , elkoņus, galvu ,rokas , delnas!
- Apļojam rokas uz priekšu / uz aizmuguri / uz abām pusēm!
- Apļojam plecus uz priekšu / uz aizmuguri / uz abām pusēm!
- Apļojam apli!
- Vēzējam / vēzējiet / vēzē rokas uz priekšu/ atpakaļ / uz augšu/leju!
- Izstiepjam / izstiepiet / izstiep taisni rokas / kājas!
- Stiepjam / stiepiet / stiep rokas virs galvas / pie kāju pirkstgaliem / uz priekšu pa paklāju!
- Sitam / sitiet / sit plaukstas virs galvas / zem ceļa / aiz muguras / priekšā!
- Spēlēsīm spēli...(kādu?) *piem.*, „Mednieki un pīles” utt! Spēlēsīm futbolu, basketbolu utt.

Terminoloģiju skat. pielikumā!

Sološana.

- Soļojam/ soļojiet/ soļo pa apli, viens aiz otra, aiz manis (skolotājas)!

- Ejam/ ejiet/ ej kā (*atdarinām dzīvnieku*) lācis, lapsa, pelīte, kā pīlīte utt.
- Sadodamies/ sadodieties rokās un soļojiet pa apli, līkločus utt. („Upīte tek”)!
- Soļo uz priekšu/ atpakaļ/ ar pieliekošo soli/ augsti ceļot kājas/ceļus!
- Soļo līklocī aiz manis (skolotājas)!
- Soļo krustsolī!
- Soļo apkārt šķēršļiem, krēsliņiem, konusiem utt.!
- Soļo ātri, lēni pēc signāla!
- Soļo pa taciņu, celiņu, pa līniju, pa līkumotu celiņu!
- Soļo uz papēžiem / uz pirkstgaliem/uz pēdu ārējās malas/ īsiem, gariem soļiem/ puspietupienā/ pietupienā/ ar izklūpienu uz priekšu/ ar izklūpienu sānis/ pēdu pie pēdas!
- Soļo, sitot plaukstu!
- Soļojam ar smilšu maisiņu (papīra lapu, lakatiņu utt.) uz galvas!
- Soļojam un apstājamies/ apstājieties/ apstājies pēc signāla/ pēc plaukstu sasitiena/ pēc svilpes signāla utt.!
- Soļo, mainot virzienu pēc signāla!

Skriešana

- Skrienam/ skrieniet/ skrien viens aiz otra/ pa apli/ izklaidus/ līklocī/ pāros/ pa diagonāli/ pa spirāli/.
- Skrien ap šķēršļiem/ apkārt krēsliņiem/ apkārt konusiem!
- Skrien maziem soļiem/ lieliem soļiem!
- Skrien ātri/ lēnu!
- Skrien pēc signāla!
- Skrienam turp un atpakaļ!
- Skrienam , metot atpakaļ kājas!

Rāpošana, rāpšanās, līšana

- Rāpojam/ rāpojiet/ rāpo izklaidus/ viens aiz otra/ līklocī!
  - Rāpo starp krēsliņiem, starp konusiem, bumbām/ apkārt krēsliņiem!
  - Pārrāpjamies/ pārrāpieties/ pārrāpies pāri...(kam?) virvei, lecamauklai!
  - Izlienam/ izlieniet/ izlien uz vēdera zem koka vārtiņiem, tiltiņa, cauri vingrošanas aplim (apļiem)!
  - Lienam/lieniet/lien uz priekšu, atpakaļ!
  - Rāpojam zem tiltiņa, arkas!
  - Rāpojiet/ rāpo pa vingrošanas solu, pa celiņu, rāpo pa līkloču celiņu!
  - Rāpo pa solu atmuguriski/ sānis/ pa slīpu solu!
  - Rāpo pa vingrošanas solu! Rāpo augšā/ lejā! Rāpo divus soļus uz augšu/ sānis/ pa labi/ pa kreisi!
  - Rāpojiet/ rāpo cauri tunelim!
  - Guļamies/ gulieties/ gulies uz vēdera! Pievelkamies/ pievelcieties/ pievelcies pa solu!
- Veļamies/ veļaties/ velies sānis uz labo/ uz kreiso pusi! Veļamies kā „zīmuliši”!

Lēkšana

- Lecam/ leciet/ lec uz vietas!
- Lec uz vienas kājas/ uz otras kājas/ ar abām kājām!
- Lec- kājas kopā, kājas plati!
- Lec viena kāja priekšā, otra atpakaļ („šķērītes”)!
- Lec vienu/ divas/ sešas reizes!
- Lec tālumā no vietas!
- Lec pāri auklai, lecamauklai, pāri ”upītei”, pāri peļķei (peļķēm)!
- Lec pāri līnijai (divām līnijām) pāri lecamauklai (pāri divām, trim, četrām

lecamauklām) utt.!

- Lec (pārvietojoties) uz priekšu! Lec pa celiņu, taciņu!
- Lec uz vienas kājas / ar abām kājām uz priekšu!
- Lec... (uz kā?) uz paaugstinājuma/ uz mazā soliņa!
- Nolecam/ noleciet/ nolec no paaugstinājuma, no mazā soliņa!
- Lec (vingrošanas) aplī!
- Izlecam/ izlecieciet/ izlec no apla!
- Lec pāri virvei/ kustīgai virvei/ lecamauklai!
- Lec sānis pāri auklai!
- Lec galopā! Lecam galopā pa apli pēc signāla maiņas uz vienu pusi / uz otru pusi!
- Lec apkārt šķēršļiem (apkārt krēsliem, bumbām utt.)!
- Lec ar lecamauklu!
- Lecam/ lecieciet/lec uz augšu un pieskaramies/ pieskarieties/ pieskaries „saulītei”, „taurenītim” utml.
- Lecam/ lecieciet/ lec ar ieskrējieni!

Mešana, tveršana, ripināšana

- Ripinām/ ripiniet/ ripini bumbu uz priekšu!
- Ripini bumbu uz priekšu un skrien pakaļ bumbai!
- Ripini bumbu, čiekuru, bumbiņu līdz līnijai!
- Ripini bumbu četrāpus līdz līnijai/ līdz auklai utt.!
- Rāpojam/ rāpojiet/ rāpo un ripini bumbu!
- Ripini ar vienu roku/ ar abām rokām!
- Ripini bumbu stāvus/ sēdus!
- Ripinām/ ripiniet bumbu viens otram/ ripini bumbu man!

- Ripini bumbu cauri vārtiņiem/ vārtos!
- Ripini bumbu, ejot uz priekšu!
- Ripini bumbu ar kāju! Ripiniet bumbu viens otram ar kāju!
- Speram/ speriet/ sper bumbu ar kāju(*futbolā*)!
- Ripinām/ ripiniet/ ripini apli ar vienu roku!
- Metam/ metiet/ met bumbu man (grozā, maisā) !
- Metiet bumbu viens otram, man (skolotājam)!
- Ķeriet/ ķer bumbu!
- Met mazo bumbiņu/ smilšu maisiņu/maisiņus mērķī (grozā)!
- Met bumbu (mazo bumbiņu, smilšu maisiņu) ar labo/ kreiso roku!
- Metiet/ met bumbu pāri tīklam (tīklā) !
- Met bumbu pret grīdu ar labo- kreiso roku/ ar abām rokām!
- Met tenisa bumbiņu(mazo bumbiņu,bumbu) tālumā no vietas / ar abām rokām/ ar labo- kreiso roku!
- Met bumbu pret sienu!
- Met bumbu uz augšu ar abām rokām!
- Atsitam/ atsitiet/ atsit bumbu ar abām rokām (ar labo- kreiso roku)!

Līdzsvars

- Ejam/ ejiet/ ej pa līniju, pa šauru celiņu, taciņu, pa pēdām!
- Ej pa taisnu dēli/ slīpu dēli/ pa vingrošanas solu!
- Pārkāpjam/ pārkāpiet/ pārkāp pāri virvei, lecamauklai, solam, koka statīvam utt.!
- Griežamies/ giezieties/ griezies sev apkārt!
- Stāvam/ stāviet/ stāvi uz vingrošanas sola, kuba!
- Pastiepjamies/ pastiepieties/ pastiepies uz pirkstgaliem!

- Stāvam/ stāviet/ stāvi uz pirkstgaliem (uz labās- uz kreisās kājas) !
- Ejam/ ejiet/ ej pa līniju pēdu pie pēdas!
- Soļojam/ soļojiet/ soļo pa līnijām atmuguriski!
- Stāvam/ stāviet/ stāvi kā „stārķis”(uz vienas kājas, rokas sānis- taisnas)!
- Lidojam/ lidojiet/ lido kā „bezdelīga”! (Stāvam uz vienas kājas. Viena kāja taisna, izstiepta atpakaļ. Rokas sānis- taisnas. Skatāties/ skatieties/ skaties uz priekšu!)

Mūzika

- Nāciet/ ejiet viens aiz otra!
- Zēni, rokas uz gurniem!
- Meitenes, turiet svārkus aiz malas! Turi svārkus aiz malas!
- Ejam pa apli. Ejiet/ ej dejas solī!
- Ejam/ejiet/ej uz pirkstgaliem, uz papēžiem!
- Dipinām/dipiniet/dipini!
- Pietupjamies/ pietupieties/ pietupies!
- Griežamies/ griežieties/ griežies apkārt!
- Plaukšķinām/plaukšķiniet/plaukšķini (mūzikas pavadījumā)!
- Apstājamies! Apstājies!
- Apstājieties ,kad mūzika beidzas!
- Sitam/ sitiet/ sit ar plaukstām pa ceļgaliem.
- Veidojam lielu/lielāku apli!
- Veidojiet pusapli!
- Veidojam „laiviņu”. (Rokas sānis taisnas, plauksta saliekam kopā.)
- Lecam/ leciēt/ lec galopa solī.
- Lecam/palecamies no vienas kājas uz otru.
- Lecam uz vietas.
- Stājamies/stājieties pa pāriem aplī! Stājies pāri ar...(ar ko? *piem...* Annu)
- Zēni stāv ar muguru pret apla vidu.
- Sadodamies/sadodieties rokās! Iedod, ludzu, roku...(kam? *Kādam bērnam*)
- Nolīdzinieties! Veidojam taisnu līniju!
- Nāciet/ nākam viens otram tuvāk!
- Rokas krusteniski!
- Saliekam plauksta kopā.

- Stājamies ar seju pret apli.
- Stājieties/ stājies zāles vidū!
- Šūpojaties/ šūpojies no viena sāna uz otru.
- Noliecamies/ noliecies uz priekšu. Noliecieties pa kreisi, pa labi!
- Skrienam/ skrieniet/ skrien vienā virzienā uz vienu pusi.
- Mainām virzienu, ejam uz otru pusi.
- Sadodamies rokās un ejam „līkločus”.
- Smaidām/ smaidiet/ smaidi!
- Sēdieties! Sēžamies/ sēdies uz krēsliņiem (krēsliņa).
- Pastiepieties/pastiepieties/ pastiepieties pretī saulītei!
- Klausīsimies/ klausieties/ klausies mūziku!
- Atbildiet uz jautājumiem/atbildi/atbildiet!
- Stājieties viens pret otru!
- Kāda mūzika skanēja pēc rakstura? Jautra/ skumja.
  - pēc dinamikas? Klusa/skaļa.
  - pēc tempa? Ātra/lēna.
- Kāda mūzika pēc rakstura, dinamikas, tempa?
- Ko nozīmē šī zīme? Kā sauc šo zīmi?
- Paskatieties šeit/paskatāties/ paskatiet uz ritma kartītes.
- Es parādīšu/rādīšu..
- Es pati spēlēšu klavieres.
- Nemiet/ņem mūzikas instrumentus!
- Kāds mūzikas instruments skan/skanēja?
- Kā sauc šo instrumentu?
- Nosauciet/ nosauc!
- Paskatieties/ paskatiet uz tāfeli!
- Ceļamies/ celieties/ celies kājās/ no krēsliņiem (no krēsliņa)!
- Piestumiem/ piestumies tuvāk viens otram!
- Nostājieties/ nostājies šeit!
- Atstumieties / atstumies!
- Liekam/ lieciet/ liec instrumentus kārbā/kastē/grozā.
- Nolieciet / noliec !
- Bet tagad paspēlēsimies! Rotaļāsimies!
- Beigsim nodarbību, spēli, rotaļu ! Nodarbība beidzās!
- Atvadīsimies!